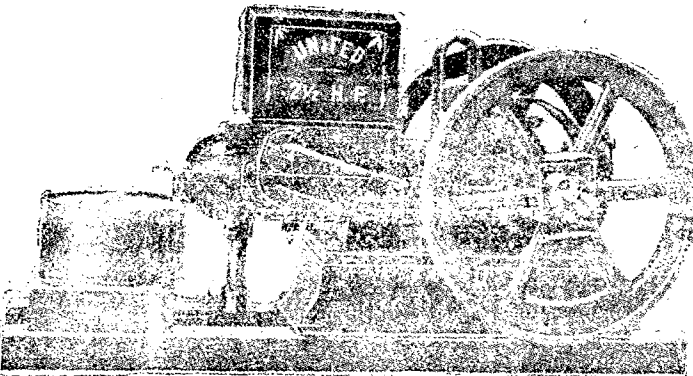

308756

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 నం. జూన్ నెల 9 వ తేది శుక్ర వారము } NO 59
 సంపుటము. 3. } సభ నామ సంవత్సర శ్రేష్ఠ మాస శుద్ధ నవమి. } సంచిక 78

యునైటెడ్ మెట్రోలు యింజనులు, పంపులు

ఇదిగత కెన్నదను మనము కనియ
 వినియ యెరుగఁజుంటియ సాధారణ
 మాగా నీరుతోడుకొనుటకు ఉపయోగింప
 బడుచున్న యెలములు మోటులు వగైరా
 లన్నిటికింజను ముఖముగా ఉపయో
 గపడుచున్న ఆతిశయభరితమైన దొరకు
 కవియ అయిన యాదిన్న యింజనులు,
 పంపులు క్యూపాచువాల్లను, తదితర చిన్న
 మిషనులను స్వతంత్రముగా స్థాపించి
 లాభములను పొంద గోరువారికి వాస్త
 వాలిటి భాగ్యవేదనలకలె సమకూరింది.

ఇవిచిన్న పిండియంత్రములను, నూనెయంత్రములను, కత్తియంత్రములను, ధాన్యపు యంత్రములను, సోదా
 వాటకు మెషీనులను, అచ్చయంత్రములను నడుపుటకు ఆతి యుపయోగకరమయినవి.
 ఇవి కొనవలయుమీద ఆతిశయ ప్రకరముగా పనిచేయుచున్నవి. యెటువంటివాని చేతనయినను నడుపుటను,
 కలయుటయు ఈకింది చిరునామముల సోల్ ఏజెంట్లుకు వ్యాపి యావత్తు సంగతులను తెలిసికొనగలరు.
 డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో, 20, సి. సెకండు లైను బిచ్, మదరాసు.
 బ్రాంచి: బెజవాడ.

శారదాంబ

స్త్రీధర్మబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.
 సంఘము రాచారసంస్కరణమునకు మూర్తి
 మించు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర
 వలయును.
 8 అకాలు వెలగలది 4 అకాలకు పంపబడును
 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
 చిరునామా:—
 ఆంధ్రప్రత్తికాకార్యాలయము,
 7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.) AMRUTANJAN (REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

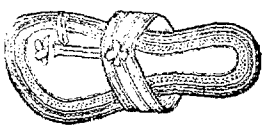
PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

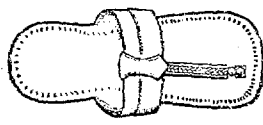
ఆంధ్రనర్మకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది
 తెల 0-4-0] పోస్టేజి ప్రత్యేకము
 ఆంధ్రప్రత్తికాకార్యాలయము
 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

చెప్పులు టోకుధరకే ఇవ్వబడును

సం	కొడుక	సగముకొడుక	కల్లి కొంగరము	సామాన్యమైన చాడము	ధర	జతి
5004	కొడుక	సగముకొడుక	కల్లి కొంగరము	సామాన్యమైన చాడము	1-15-0	"
5005	"	నిండుకొడుక	"	"	2-4-0	"
5018	పాల్ పూట్	సగముకొడుక	విశామగు ముందుకన్న సోలుకట్టు	మందపునుడము	2-12-0	"
5014	"	అంతాకొడుక	"	"	2-14-0	"
5020	బెంగళూరు	సగముకొడుక	తైయిత్తో కట్టు	"	1-12-0	"
5021	"	నిండుకొడుక	"	"	1-15-0	"
5085	మద్రాసు	సగముకొడుక	జీబి	"	1-15-0	"
5086	"	నిండుకొడుక	"	"	2-4-0	"
5055	మధుర	సగముకొడుక	"	"	1-15-0	"
5056	"	నిండుకొడుక	"	"	2-4-0	"

(ప్రతిఅర్థము వెంటనే సామ్య పంపకొరెము.
 ఒకడెడను జరిగి కొనువారికి నూటికి పదిచొప్పున కమిషన్ ఇవ్వబడును.

కోం లెడర్ కంపెనీ, పల్లవరం, మద్రాసు.

చిల్లరచేరములు మా చిల్లర యేజెంట్లగు మేనల్లు మేనల్లు, స్క్రిట్ అంతుకొ, హంటుకోడ్, మదరాసుకు వ్యాపకొనకలెను

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, కంఫిక్, కాలెంకొగము
 ముల వారములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికీ కస్తూరి
 యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి
 బంగారమునా కన్న (వియమగుటచేతను, నరరస సమయము
 లందుకొరకుట దుస్తరము. మా డిపోయెందలి కస్తూరియందలి
 కస్తూరియు లేవియును శ్రేష్ఠబడవు. ఇంతవరకు మాతాపునంత
 కొనిన వారలకివిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా కొనవల
 పరీక్షించినవిషయము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటగలవ కలిసి
 కస్తూరిని గొని మోపవారు తులం 1-కి రూ 80-0-0.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోగోజనము తులం 1-కి రూ 7-0-0
 రసభస్మము తులం 1-కి రూ 0-10-0
 కుంకుమ పువ్వు " " 2-0-0
 అమ్మతొంజనం డిపో, 109, ప్రేమికోడ్డు, చాంద్రియ
 7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు

నియోగి మహాజన సభ

చిత్తుతీర్థానములు.

16-17-18-వ తేదీలందు పాడుగ్రామమున జరుగు 18-వ నియోగి మహాజనసభయందు ప్రవేశపెట్టు చిత్తుతీర్థానములను క్రింది ముద్రించుచున్నాము :-

1 ప్రస్తుతము దైవోపాఖండమున జరుగుచున్న మహాసం గ్రామము కాంతిసోది నిఖిలజనులను కలుపుకొనియుండు జగ దీశ్వరాని ప్రార్థించుచున్నాము.

2 గుంటూరు ప్రగణాన స్థాపించబడి రెజిస్ట్రీ చేయబడియున్న నియోగి విద్యార్థి మూలధనమును సమకూర్చుటకు నిది యొక్క ముఖ్యోద్దేశములను స్వకాఫీములకు విస్తృతముగా బోధించుటకు, ఒక సంవత్సరకార్యదర్శిని నిర్ణయించి సం॥ 6 మాసముల కేటాటముచేయుటకు నెలకు రూ॥ 20 లు వేత నము, ప్రయాణపు ఖర్చులకుగాను రూ॥ 10 లు మొత్తము రూ॥ 30 లు నిధి మూలధనమునండి క్యయపెట్టుటకు తీర్మానించబడును.

3 నియోగి మహాజనసభకు దినదినప్రగతి మాసముగ జరుపుకొను నిర్వహించుటకుగాను ఒక కాశ్యోతసంఘమును స్థాపించి అందుకు ఎనిమిదిమంది సభ్యులు ఒక కార్యదర్శియు ఎనిమిది రూప్యములకు మించకుండా ఒక భృత్యుడును ప్రధాన కాశ్యోతాసము నియోగి విద్యార్థి తోపాటు గుంటూరు పురంబునందే స్థాపించుటకును, సంవత్సరమున కొక సారి కి మందిలో 4 గురు సమావేశమైనప్పుడు, సభను జూపి ముఖ్యాంశముల నిర్ణయించి కాశ్యోతమున జరుగ గలంబులకును, సభయందు నిర్ణయించిన నిర్ణయములను సభకు రాని సభ్యులకు ప్రాతిపదికముగా తెలియపరుచుటకును సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

4 నియోగి సంఘమునందు నితరవేదముల వారుకల రాజకీయ విద్యార్థుల సహాయమునగాను ప్రతినియోగి కుటుంబమునాకును పురుషులకు అర్హతవంతున శ్రీకి మూడువైసల వంతున శ్వసంఘములందీ చేకూర్చుటగా కాశ్యోతమును కుటుంబపక్షమున తీర్చుక నీయుండుటకును ఆర్థికయును సారము ప్రవృత్తమున ముఖము చేయుటకు ప్రతిగ్రామ కరణముగారిని కోరుటకు తీర్మానము జరుగును.

5 ప్రధాన భూమిగల నీ నియోగి విద్యార్థికి మూలధనమున చందాల పూర్వకముగా కలహుచ్చుటకు వేసవికాల విశ్రాంతి దినములలో విద్యార్థిని నిర్దేశించి నియోగి మహాజన సభా కాశ్యోతసంఘసభ్యు లిద్దరు మహాజన సభా గౌరవ కార్యదర్శిగారితో కలసి సంచారము చేయగలంబులకు సభ వారు కోరుచున్నారు.

6 నూజివీడు, గుడివాడ, బెజవాడ బండరు, కైకలూరు ఆన ఆంధ్రులౌలాకాలలోనుండు నియోగిలకు మతవిద్యా ప్రచారార్థము, వేద, త్రోత, స్మార్త సాహిత్య విద్యలను ఉపదేశించుటకు ఒక పాఠశాలకు ఏర్పాటుచేసి ఆ పాఠశాలకు 20,15,12,10 రూప్యములవంతున 4 గురు ఉపాధ్యాయులను నిర్ణయించుచు ఇంజనీరింగ్ జరిగి చిదానంద సరస్వతీ స్వామిలవారి వార్షిక కారాధన సమయమున, అత్య గౌరవముగల శ్వకాఫీములచే చేయబడిన చందా ధనమును ఈ పాఠశాలకు తీసికొనుటకు నిర్ణయించుచున్నారు.

7 ప్రస్తుతము నుండి ఈ మహాసభకు కృత్తికానికి వెచ్చుటకుగాను పాటుపడిన కోటిశ్వర శర్మకాశ్రీగారిని సర్వము మహాజనసభకు గౌరవకార్యదర్శిగా నిర్ణయించుకొనుచు సభా కార్యనిర్వహణమును పరిచేయుచున్నంత కాలము రూ॥ 3 లకు మించకుండా ఒకభృత్యుని కాశ్రీగారితో కూడా ముండగలంబులకు తీర్మానించుచున్నారు.

8 పూర్వ రాజకార్యసంఘాతై మత విద్యా ప్రచారమున వెనుదిరిగి యున్న నియోగిల కందరికి జన్మ ప్రస్థావికను పరిపూర్ణముగ బహు శ్రీకండి ప్రస్తుతమునందు ముఖ్యవిధానమును గావించిన పరమహంస చిదానంద సరస్వతీ స్వామిలవారియెడల కృత్తికా మూలధనము రెవ తీర్మానమును సాదరణముగ తీర్మానములతో ఎచ్చటైనను యున్నచు గాని మహా మతమును సంస్థాపించి వారి శిష్యుల ప్రవృత్తులను జరిపించి, దానియందే సంస్కృతగ్రంథ భాండగాములను సంస్థాపించుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

భారత జాతీయ నిధి.

హైందవ సంస్థానాధీశ్వరులయు పృజలయు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యభక్తి తోకవిదితమై యుండుటచేతను భారతసాయకులు దూర్వప్రేమతో ఆంగ్ల సంబంధమును నిలుపుకొని నిష్పక్షుడు చేతను యుద్ధానంతరము హైందవభూమికి ప్రసాదించుచున్నను కరము రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమై యుండగలననియు అదియే స్వపరిపాలనా సంస్థాపనమునకు ప్రభుత్వసోపానమై యుండుననియు హర్షించి ప్రభుత్వ ముచించి యున్నాడు. హైందవ స్వాతంత్ర్యమును నెలకొల్పవలయునను దీక్షయందుండు హర్షించి ప్రభుత్వపరిపాలన వేరు ఆంగ్లభూమియందు గలను. ఆంగ్ల సామ్రాజ్య మియందమును లోక స్వాతంత్ర్యమై స్థాపించుండుటయు లోకవిదితము. బ్రిటిషు పరిపాలకులకును శ్రీజలకుగల ధర్మపరక్షజాభిలాషయే భారతీయులకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు స్వాతంత్ర్యస్థాపనము శిశువుగ కలుగగలదను విశ్వాసమును బుట్టించుచున్నది.

“సామ్రాజ్య సామ్రాజ్య పత్రిక”చే గ్రామ సాంగ్రహ రాజ్యంపు భూపాలు సాయంబునందేసి మా హిందూ రాష్ట్రీయు స్వాతంత్ర్యభక్త జేంది యుచంద్రితారాక సంస్థానసంస్థాపనంబుది ధర్మంబుచే పాలింపబడు కర్మిల్లుగా కంచు దీపించి నిత్యంబుగావించి పాలించిరక్షించి కావ్యకృత్యములంబుపి కాపాడవలయును.” యంచు ‘గుంట’ 144 పుట యందలి అంబా స్రవమున ప్రార్థించబడిన రీతి స్వరపాలన మహాదేవి హిందూరాజ్య చమామతికి శిశువుకలంబున సంఘటిల్లునను నశము ప్రతి భారతీయుని హృదయమును మోహింపబుధి నొలలాడించుచున్నది.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య పరిపాలనా విధానము ఆంగ్లరాజ్య నితిజ్ఞుల కరకులంబునై యున్నదనుటయు నిత్యము వారల హృదయముల నాకర్షించి నాడు మనలకు జనుచునది కల్ల. విశ్లేష యారాడి మహాప్రకటనకర్తయు భారతీయులపాలిటి వెన్ని ధాన్యమై హైందవపుల స్వాతంత్ర్యతా విధానమును నిర్దేశించుచున్నది. హైందవ నాయకులు ఆంగ్లభూమికిపోయి అచటియాంగ్ల నాయకుల మనముల నాకర్షించు నుత్తమకార్యమును నిర్వర్తించి నిద్రోతకణము. ఇట్టి మహాకార్యము ధనసహాయ ముండి నంగాని నెరవేరడు. లోకపాపనచరితులును రాజభక్తి కుసుతులు నగు హైందవమహాశయులు దేశోద్ధరణకై స్వాగత్యులు కావలసియున్నాడు. హైందవజాతీయనిధి నెలకొల్పి భారత నాయకులను నాంగ్లభూమికి పంపి మన కష్టసుఖములను మన యాశీషములను ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులకు బోధపరచి వారల మనముల నలించి మన మనోధర్మముల కఫలము గావించవలయును. అమృతమును అడుగనిది పెట్టుకదా! జాతీయనిధి నిర్వాహకత్వమునకు దేశీయమహాజనసభ కార్యనిర్వాహకులే తగినవారనుట నిస్సంశయము. అనినెంటుకొని గారింట్ల వారి కార్యమును నిర్వహించుగ నెరవేర్చి వారల మనము ప్రార్థించవలయును. ప్రతిమండలసభయు నీ యుద్దయమునకు తోడ్పాటై తాము ప్రతిసంవత్సరము వెచ్చించు వేనవేల రూప్యములలో కొంత యొకను ఈనిధికి సాయముచేయుటయు ధర్మము. ఆవిధమున ధనము సేకూరదనుక కాలయాపనము చెల్లదు. మనదేశమున రాజకీయాంగోళనమున కంతవెచ్చించినను లాభములేదు. కావున హైందవనాయకులీ సదుద్దయమును పూనికతోడ నిర్వర్తించి హైందవ రాజ్యోద్ధరణ మొనర్చి కాశ్యోతకిర్తిని బడసి కఫలమనోధులగుదురగాక. భారతీయులెల్లరు తమకైకొలది జాతీయనిధిని పోషించురుగాక! - ఒక విశేషము.

9 ప్రతి నియోగియు తమతమ గృహములందు జరుగుచుండు సభకార్యములందు కంఠ విద్యారణ్య చిదానంద సరస్వతులకు దీక్షిదాయకంబుగ తాబూతుల జరిపించుచు, ఆయా ద్రివ్యమును వారల జనుత్వా రాధసలకు వెచ్చించుటకును, వివాహోపనయన సంవత్సరములందు అన్యభూతముగా విద్యతోగౌరవభాగ్యమును గాక కేషించినదుర్వ్యయమును లగించి ఆ ద్రవ్యమును మతవిద్యా ప్రచారము కొరకుపయోగించుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

10 శ్వసంఘమునందు సంభవించిన లోపముల పరిపూర్తి చేయుటయే నియోగివిద్యా నిధియొక్కయు మహాజనసభయొక్కయు ముఖ్యోద్దేశము గాన శ్వసంఘములకు విస్తృతముగా బోధించుట గాను సంచారముచేయు సమయము సంచార కార్యదర్శిగారికి శ్రీతి నియోగియు అత్యగౌరవమును గమనింపుచు ప్రయాణ సౌకర్యములను చేయగలంబులకు తీర్మానించుచున్నారు.

చెన్నపురి

సరస మోహనసభ వారు

నెల్లూరు

రావుబహదూరు లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి హాలులో ఆంధ్రనాటక పితామహుండన బరిగిన శ్రీమాక బళ్లారి కృష్ణమాచార్యులు వచ్చివే రచించుచుబడిన యీక్రింది నాటకముల ప్రదర్శించబోవుచున్నాడు.

Table with 2 columns: Date (10-6-16 to 22-6-16) and Play Name (e.g., సావిత్రి నాటకము, లవకుశ నాటకము, సారంగధర నాటకము, పాదు కాకట్టాభిషేకము, చిత్రశీత నాటకము, సావిత్రి నాటకము)

సీజ్కోటిక్కులై నాటకములకు మాత్రము రెజిస్ట్రేషన్ రూ. 10, 1-వ తరగతి రూ. 5, 2-వ తరగతి రూ. 4.

పి. ఏ కాంబరయ్య బియ్యే, బియ్యే. గౌరవ కార్యదర్శి.

ప్రథమ రెడ్డి మహాజన సభ

ఈ సభ రాబోవు జూన్ నెల 16, 17 తారీఖులందు నంబూరులో జరుపబడును. కులాభిమానులగు రెడ్డి మహాజను లందఱు తత్సభ కరుదెంచి జయప్రదముగ జరుపుటకు వేడుచున్నారము. నంబూరు గ్రామము గుంటూరునకు 8 మైళ్లు దూరమున నున్నది. నంబూరు, స్టేషనుకు 2 మైళ్ల కలదు. బండ్లు సిద్ధముగా నుంచబడును.

నంబూరు } కూనం బాపిరెడ్డి గుంటూరు జిల్లా } ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు

WANTED.

కావలెను ఒక వైశ్య విత్తంతువు

వరుడు సర్కారు ఉద్యోగమునం దుండు ఒక యశావతుడు. పునర్వివాహమును ఇచ్చగించు స్త్రీలు ఈక్రింది అడ్రసుకు గ్రాసిన తగిన ప్రోత్సాహమును పొందగలరు.

సరసపల్లి చన్నప్ప నెట్టి, బళ్లారి.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదార్లను కుదుర్చు గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు, అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు.

విన్నపము.

ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున మాత్రమే నిధి ము॥ రాణి శ్రీ, కై పా శేషాద్రిశర్మగారు దత్తయండలములలో సంచారము చేయుచున్నారు గాన వారిని ఆదరించి పత్రికకు తగుప్రోత్సాహము చేయు, దత్తయండల వాసులు ప్రార్థితులు.

మేనేజరు ఆంధ్రపత్రిక.

వృత్తాంతలేఖలు

કા. પી. સી.

విచారకరమయిన మరణము.

సామాజికాటవనకు పశ్చిమ సమయిన మందు

మిషన్ స్కూలు.

మా గ్రామమునాని ఏ. ఈ. ఎల్. ఎస్. స్కూలు లో
వరకు అదే యంటిని నుండెను. కాని ఆ యిల్లు బాగుండక
పోవుటచేత భారాజుగారు సా. హెబ్బా గారికి విషయము తెలియజేసి కొంత
దబ్బు అప్పుగా ఇచ్చి భవనమును కరూను చేయించునున్నా
రు. వేదవిశాలము నెలవెల ఆభివృద్ధి భవనము కరూనుకావలె
నను ఉద్దేశ్యముతో తొందరగా ము. చేయించునున్నారు.

గ్రామమున సముత్తు

గ్రామమునకులు లొకరిట్లుమానేక గ్రామమునకును.
(పరిగ్రామమువందల గామిని కాలకా సోకర్యముల కొకవ
దిగ కాలమునుండి గ్రామమునకులు, లొకరిని తరిపాలములు నియ
మించి యుండిరి. గ్రామమునకులులే గ్రామస్వార్థాధికారులు.
నీల తీర్పుచే ఉత్తమ స్వార్థాధికారులకు తప్ప యితరుల
కర్తవ్యలే ఆధికారులు లేరు. ఈకావనము నుమారు ఒక కకాబ్బ
మునుండి అనుమతి నున్నది. ఇప్పటికిని ఇది మారినందుట
కోచనీయము. పన్నెండుకూలు మొదలకు తిన్న పనులకు మన
యగారు మున్నగు వారిని నియమించి స్వార్థము విచారణ విను
యముం ర్, ర్, గ్రామములను కలపుట భాగుగానుండును.
ర్, ర్, గామియమునకులు కలసి స్వార్థము విచారించుటచే
వారి నిరంకుశాధికారము తగ్గి స్వార్థమును ప్రసాహితముగా
నుండును. గామియమునకులు కొంతకంతకు ఉన్నతవిద్య చేర్చి
యుండుట ముఖ్యము వారికి నీతినిక్రమము అధికారులను
హెచ్చులేయుటచుండిరి. గామియోర్థము మండలస్వార్థముస్థాన
ములక్రింద నుండుటయు, గామియస్వార్థాధికారులకు మండల
స్వార్థముగొధిపతులే నియమించునట్లుండుటయు సమంజసముగా
నుండును.

శ్రీ హయమూర్తి విష్ణు

శిల్పలకు జిన్యా లాగుకొనిపోవుట.

(మా పక్కనే నాది తీసుకుని రద్దీ వెళ్ళండి)

భీమరము దాను గి:— నేను ముగ్ధులునుగా కావున
 నాన్న ఒక తూర్పుకాపురిల్లి వాని బిడ్డలకును వారి తోబుట్టు
 వుట్టిండును మొత్తము రోగులు పిల్లలకు కనదును ఇచ్చెను.
 అంబా ఉప్పుమూలికలతో ఎట్లో పొంబాటున వాటియొ నురి
 యేమిదవదాగ్ధతా ఉండుటచే పిల్లలందఱును జిహ్వా లాగు
 కొనిగొయి పడిపోయిరి. తిత్తనామ మా గ్రామములో భువ
 అకుపత్రికి చికిత్సనిమిత్తము వారిని తీసికొనిపోయిరి. మా
 అప్పిలలో అసిద్దెంటు తెలివిగలచికిత్స చేసలుగురు పు. ర్జ్ఞనిరు
 లైరని తెలియనవలకు సంతోషియింపవచ్చును. ఒక అన
 పిల్లవాక్కియు ననిపోయినది. వాటి కుక్క పీకారణమునకు
 వారపాటున అక్కలకంగ్రాసినో కనలానో కలిసి మున్నెము
 డేసాంపటయన్నది. పిల్లలకా ముగ్ధుల మూకు ఉండుత్సవముల
 లావుగల పడికూనలు. మిగిలినవారికి ఏనిమిడినందత్సవములు
 నైవేది:ది. కనదుపుయాలిల సమిర్కన ర్తవది, వాహమిచ్చిన
 ముంబిదానిని పట్టుకొని పోలేరు వారు విచారణ చేయు
 చున్నారు.

అందునో నందించిన వివిధ విషయములకు పంచుటకు
దాదా చేయవలసియున్నది గనుక, సాక్షులు ఇప్పించవలసిన
కలెక్టురుగాని కోరినయెడల, విచారణలో ఆకడరమేమియు
లేకుండగనే వారు తమయంగీకారము నిచ్చుటకు ఎట్టి అడ్డంకు
లేరను ఉండవలయు. ఈయన కృధాగా కాలయాపన చేయు
చూరన తావేవానలైన తమసేవార్లు రివిన్యూయిస్సు
కృగకు విచారణకు పంపియెడల యీ మార్గమునకుదలి, చెప్పి
వట్టెనుచున్న ధర్మకు రక్షణ పథవారినుండాగాని, లేక
జింజీకీ బ్యారాగాని, ఆద్యక్షేటు జనరల్ గారి సాక్షు
ను సులభముగా పొందవచ్చును. ఇట్లు పొందినతరువాత ఒది
రూపముల స్టాంపుమీద, జిల్లాకోర్టుగాని, లేక నలు
కోర్టుగాని, యీ కాయా ప్రెసరీజస్టర్లతో నీవిషయము
లెలియజేయుచు, జిజీగ్గును నేర్పాటుచేయవలసినదని దాదా
చేయవలెను. కలెక్టరుగద్ద సాక్షును పొందినవారందఱు, ఈ
వ్యాజ్యము చాటుచేయవలెను.

ఒక్కసారి యెట్టిస్కీము తయారుచేయుచుకొని దీక్ష
పొందిన తరువాత, ముందుముందు దానిలో యెట్టియార్జును చే
యుచుకొనవలె నన్ను, కోర్టుకుండా, గ్రామస్థులతో యె
రైవకు పీడిమను వెట్టి స్కీమును చూపించుకొనవచ్చును. కృష్ణా
జిల్లాలోని జేబాలయములనుగురించి నేను ఉచితముగా, కలె
క్టరుగారి సాక్షునపొంది, కోర్టులో దాఖలావని స్కీములు
తయారు చేయించెదను. తక్కినజిల్లాలలో నా సోదర పీదర్లు
ఈ విషయములో ఉచితముగా నుచులనిచ్చి నిబంధనల
నివదలి నాప్రాధాన్యము. దీక్షితులైనపుడు, తమకు కోర్టుకాకు
కల్పేఫీజు, జేబాలయపు ఆదాయములనుండి యిప్పించెదరు.
అంతవరకు, తాము గ్రామస్థులకు తగిన కోడ్లులు నిచ్చెదరని
నమ్ముచున్నాను. శనివార ప్రాసీదకు కోడ్లు 92 ర నక్షను
ప్రకారము, అన్ని పరిపరములకును దాఖలేముటకు సాం
క్షను కోరినవారు. మొదటి భగ్యకర్తలను, అయ్యగ్రామముల
మీద అధికారముగల ముసలముకోర్టు పీదర్లు ఉచితముగా
మూడునందర్శనములకైనను తనిచేయునట్లంగీకరింప చేయ
వలెను. సుప్రములు మొదలగు భగ్యారాయములకు గూడ నైవ
చెప్పిన మాదిరిగానే స్కీముల నేర్పాటుచేయవలెను.

వీని నిష్కామములు గాని నేను వ్రాసుటకు కారణము, ప్రస్తుతము మన జీవాలయముల దుర్గతియే. జీవాలయములు దుష్ప్రవృత్తిని ఉండుటచేతనే, జలలలో చుతాభిమానమున్నను, వారు జీవాలయముల నిర్మితమహాగోలగు గ్రామములలో సార్వీలకు, యాజ్ఞికాలయములు, వీని అర్చకులు కారణములకువచ్చారు. అర్చకులకుకూడ చెదవందా, దేవాలయములకుండు సాధనవగతులకుకూడ తటస్థియమన్నది. నేనీవిషయ భీషణము తాలూకాలో సంఘాతము చేయుచున్నపుడు, క్రైతిగ్రామములోను, అర్చకులయొక్కయు వారిని చంక పెట్టుకున్న బలంతులయొక్క దుష్కముతీనతనుచుండెను. ప్రస్తుతము నల్లల రామేశ్వరము, బొండాడ, మోగలు, కనుగ్రాడి, భీషణరం, కాల్లూరు, ఉండి, పిరవానరము, కొణిడిరాడ, ఏలూరుపాడు, ఆకువీడు, కాల్ల, కృంగుకుము, రాయగడుగు, వేకురంగ, లంకలకోడేరు, కడంగి మొదలగు గ్రామముల వాత్రోపు, నేకుతికముగా పనిచేయుటకు బిచ్చుకొన్నను, మోకొల్లరకు పోరాడినను విన్నులు మూరూహులకంటె యెక్కువకావు. కాబట్టి పరిశ్రమముతోను యేయిద్దగు వెన్నమొమ్మలైనను, యావత్కార్యమునకు గ్రామకొనెదవని ముందున్నాను.

ఇవి గాక, లంకల కొడేరి కవార్లు త్రిమానవ్రత, వా
తట్టుం, పెదతట్టుం, పెదగొల్లపాలెం చింగొలపాలెంల క
త్రాచుల మాన్యులు, వేడియంగలం ఒంటిమామిడి సగ్గిం-
యూ మొగలకు ధర్మావాయుములను గురించి, జనములకు కలిగి
తీసికొనిన గాని ధర్మము పరిగాజుకగనేరదు.
క్రీస్తున కేవాలములకునూ, వానితో సంబంధించిన యుద్ధో
ద్ధులకునూ ఉపసామ్యు ఖచ్చురుమండగా ఉప కేవాలముల
కునూ, మరెవ్వరికిని ఉద్ధారువారు ఒక దమ్మిడేమైనా
వేర్చిండుటలేదు. క్రజలలో మరెవ్వరూ, ధర్మము, దుకు
తనకీ తిచ్చునుండుటలేక, కేవాలములకు సక్రముల వివ
రముల యొక్కతూత్రము క్రొత్తతీసికొనటలేదు. నూతనకేవాలము
లకు కట్టుకొంటే, జీర్ణమైన భూవ్యకేవాలములకు భాన
ధర్మానిధి యటయెక్కడనీ కట్టుమని క్రాస్త్రులు ఘోషిం
చున్నవి అనేకతరము ద్రవ్యము, ఉపసామ్యులయెడట కొన్ని
కలుగుటలకాదు దుర్బినియోగము చేయుచున్నారు. ఈ
సామ్యుంతయు జనలలో నీతితత్వత్యాప్తి కుకలంబుక. క్విడే
యల చేగులలో యాధనముకత్తు, మరి యేయతిర కాపరు
లో యాధనముకత్తు, మరెవ్వరు యితిగ బాకకు సామ్యును ఉప
సామ్యులకాదుంచలేదు. ఈ మొత్తమంతయు కద్దినియోగ
చేయుటల, వా వ్యామోహి సోదరులందఱు, పల్లెటూరి
వారికి నహాయలగుదురని నమోచువాడను.

మనపూర్వము, సామాన్యజనులలో నీతిచరిత్రములు
వ్యాపించలేదు. క్రమిగ్రామములోను ఒక దేశము
యందు స్థాపించిరి. దానిలో నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలు జరు
గగలవలయు మన్యము లీయవలె యున్నది. ఈమాన్యములకు
లన రాబడు ఆదాయము పూర్వకాలముందు అతిస్వల్పముగా
నుండుటచేత, అవి అర్చకుల స్వాధీనములోనే యుంచుట
గ్రామోద్ధోగియునై తనిఖీదాతలుగా నుండిరేగాని, తమ
ధర్మకర్త లేర్పడవలదలెను. ఉత్సవములు గ్రామస్థులే జరిగిం
చుచుండిరి. నూతన ఏలది సంవత్సరముల క్రిందట జరిగిన
యీ కాలము కుమిటి వినారణలో, సదన మన్యములు దేవాల
యమునకే చెందియున్నట్లు లేక, స్వామివారివేరనే యీకా
మునట్టలు పుట్టిచి, అప్పటికి మేనేజరుగా నున్న అర్చకుల
స్వాధీనము చేసిరి. ఇప్పుడు, ఈదేశాలయములు తనిఖీపు
చున్నను, కర్తవ్య ఉత్సవములు యెందలగునని జరుగకపోయి
నను, మట్లు క్రమారీ గోడలు లేక, తక్కులు గావీ
వెలు పొరుచున్నను, అర్చకులు తమ కీర్తివలన
యొట్టి జోక్యము కలుగజేసికొన వలసరము
లేదనియు, తాము గుర్తలో నిత్య నైవేద్యము జరిగించుచున్నంత
వరకు, దేవాలయముల వేరనున్న మాన్యముల కలన వచ్చు
వలెనని యెంత యెనను, దానిని తామే తనిఖీచేసికొనుటకు
నాక్కు లెదనియు వాదించుచున్నారు. వీరి వాదన వ్యాగా
కాస్త్రు క్రాంతియు చెల్లదనియు, అజమానవర్తయు, వాఖరీ
ఒకరియంతే యుండవలదను గజక, తేలగ మూడు లేక
అయిదు సంవత్సరముల కొకసారి ఒక ధర్మకర్తను కొద్దివారు
ఏర్పరచి, వారికి దేవాలయపు మాన్యములు స్వాధీనము చేయ
వలెననియు అర్చకులకు నెల జీతముల తీర్మాటు చేయవలెనని
యు వాకొద్దివారు గుడివాడ తాలూకా యింతలెల్లి విష్ణు
లయపు కేసులో తీర్మానించిరిని నేదిదివరకే కృష్ణా జిల్లాలో
ప్రాచీనముంటిరి. ఈతీర్పు ననుసరించి బండరు తాలూకా ప్రెజ్
ములేటి గ్రామదేవాలయమునకు కూడా ధర్మకర్త నేర్పరి,
అర్చకులు జీతములతో కృష్టిపొందియుండవలెనని, సభు జడ్జి
గారు తీర్మానము చేసియున్నారు. నేను కృష్ణాజిల్లాలో
వ్యాపిని స్పీషియల్, కొద్ది వరకలతో కొద్దివారు అగ్గి
రించిరి. వైస చెప్పిన దేవాలయములకు సంవత్సరము ఒక్కం
టికి రెండుతేలు మొదలు మూడుతేలు వరకు నికరాదాయము
వచ్చుచున్నది. ఇది అర్చకులు నిజమైన సంస్కారముగా నుండి
నుండుటకు కృత్రిమానికి దొక దేవాలయమును కనిపెట్టుకొని
యెల్లపు యుండవలసి యున్నది. నుక, వారికి నెలకు చావ్వుది
యాపాయల చొప్పున జీత మేర్పరచిరి. తక్కిన సామాన్య
కొద్దివారికలన అంగీకరింపవలె బట్టలు ప్రకారము, మరన్యకు
లకును, తక్కినవలకును, వామాములకును, మంత్రపములు
మొదలగు నూతన కట్టడములకును మిగిలిన సామాన్యను ధర్మకర్త
వియోగించుచూ కొద్దివారికి క్రమి ఆదాయములకు లేక
తయారుచేసి యిచ్చుచుండవలెను. క్రమి సంవత్సరము ఆదిటకు
చేత యీ లెక్కలు క్రమి చేయవలెనుండవలెను. గ్రామము
లోనివా రెవరైన ఒక యాదాయ ధర్మకర్త కిచ్చి లేక్కలను
మాచుకొనవచ్చును. లేదా కొద్దిలో పెట్టినను పెట్టి లేక్కలు
మాచుకొనవచ్చును.

నేను కృష్ణానది ప్రక్కగా వ్రాసిన వ్యాసములను చూచి నా ఆనంద జ్వలించింది, అక్కడక్కడి తోటలనుముఠ విషయమై నాకు వ్రాయజొచ్చిరి. మీందరికి ఆ త్రేతకముగ జరిగాలనిచ్చి టకు నాకు పోలులేదుగనుక, మీ జరిగించుటనైన క్రక్రియ నిం దుదాహించు చివ్వలు.

అయ్యజిల్లాలో నుండు జిల్లాకోర్టు ప్రిక్షక దగ్గరకు గాని నుటకోర్టు ప్రిక్షక దగ్గరకు గాని గ్రామస్థులలో ఇద్దరు తక్కువ కాకుండ కల్గి, వారికి కళాలకులకామా యిచ్చి కలెక్టరు అఫీసులో, ఆ గ్రామ జేవాలకునునకు సంబంధించిన యావాలు పేటుమెంటుకున, యావాలు ఫెయిగురిజ్మెంతును కల్పింపజేయుట దరిభావించేని పుచ్చుకొని, కలెక్టరు గారినిద్దరే, అందుకోర్టులో వ్యాజ్యము చేయుటకు, పాక్షిక యిష్టించును కిటివను పెట్టించుటను, అర్జుకులకు తీసికొనుటనునవి భారము. ధర్మకర్తల నేర్పునచుటను, అర్జుకుల భక్తికర్తలను భావించుకొన్నయెడల వారిని తీసికొని నూతనధర్మకర్తల నేర్పాటు చేయుటకున, స్వామి వారి మాన్యములన్నియు నీ నూతన ధర్మకర్తలకు స్వాధీనము చేయుటకున, మాన్యములనుండి వచ్చు ఆదాయములో నుండి అర్జుకుల కేసులపినచ్చు జేతములో గా తక్కినసొమ్ము, జేవా

హిందూదేశము; యుద్ధము.

చాంద్రావతి దేవత్యములు.

హిందూదేశమున అల్లకల్లోలములు మొదలుగా నున్నవి. వైద్యము, కృషి, అమెరికాభూదత్తులను వ్యాపించి, దుర్బిణిగారుముల విడిచిపెట్టెను ఇండియా కార్యదర్శి గారి క్రింది ఆభివృద్ధియును ఆమెకా భండమునందు ప్రచురించెను.

అంగర స్థితిగతులు.

యుద్ధారంభమునకు పూర్వము హిందూదేశము రాజద్రోహము చేసినప్పుడును అభివృద్ధియు అనేకమందికి గలిగినది. కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములలో రాజద్రోహములుగూడ తలపెట్టబడినవి. తలపెట్టినంత మాత్రమున వాగక అనేకమంది బ్రిటిషుఉద్యోగులను ముఖ్యముగా రాజ్యగతిని గాని హిందూదేశము ప్రయత్నములు జరిగినవి. ఈయనను కార్యములకూచి జన్మనిజులు మిక్కిలి సంతసించి బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముపై ద్రోహముచేయుచు సంగ్రామమున దగుల్కొన హిందూదేశము బ్రిటిషుఅధికారము క్రోధిస్తేయును దుర్బిణి ప్రాయశః యీ యుద్ధము వచ్చునట్లుల ప్రయత్నించిరి.

ఒకానొకసమయమున దేశమున నిండుక యల్లకల్లోలము సంభవించుట నిజమే. కాని తత్ఫలము ఆకాభంగము నెరిగి చెప్పకయ్యును? ముప్పదిరెండుకొట్లమంది ప్రజలలో సాధారణముగా హిందూదేశము దేశపరిపాలనము ఆసక్తికరముగానుండుననుజము. అందుచే దొరతనమువారితో ప్రతిఘటింప సాహసించినవారు మిక్కిలి తక్కువగా నుండును.

రాజద్రోహబోధకులు.

బ్రిటిషు పరిపాలనమును సరిసమాప్తి నొందించుటకు హిందూదేశము రాజద్రోహ బోధకులు మొదట బయట వెదలి రచన నిజము. ఆయుధిప్రాయము మొదట కాలిఫోర్నియాలో నిజమైన హిందూదేశపు కుట్రయొచ్చింది. యుద్ధమునకు పూర్వము ఒకటి రెండు సంవత్సరములు వా రేమిప్రచారముచేయు వారంభించిరి. యుద్ధమునాటికి వెంటనే యీ చుట్టప్రచారము కొద్దిగా హిందూదేశమున కల్లకల్లోలము బుట్టించి దొరతనము వారిపై ప్రజలకు తిరుగుబాటుల జేయు ప్రయత్నించిరి. కాలిఫోర్నియాలో యీ సాగి యుండిన 1915 సంవత్సరమునందు ఫిబ్రవరి నెలలోనే హిందూదేశమున పెద్దయల్లకల్లోలము జరిగియుండును. హిందూదేశము దొరతనమువారిపై కక్షకట్టు ప్రయత్నముగా లేదు. సరేగదా దేశమునందలి వాయువ్యవర్తనము పూర్ణావస్థానముతో బ్రిటిషు సహాయము చేయుచుండిరి. అయినచే దిం ప్రయత్నముల వినుక కుట్రవారులు పంజాబు దేశములో ప్రత్యేకములను చెంబడి బతులుచేరి రాజద్రోహము చేయు బోధించిరి. వారి మాటల వివరములయే గాక యీ కక్ష మంగ ప్రజల వారిని తిరస్కరించుటయు సుభవిచెను.

వారి ప్రయత్న విచ్ఛేదనమే బ్రిటిషుపరిపాలనా కృషి కర్మమును జూచుచున్నది. బంగారా దేశమున గూడ వచ్చుచున్న బంగారి హిందులు, హిందూలు మొదలగు ప్రయత్నముల అభ్యాసముగా గొన్ని రాజద్రోహ బోధకులను జరిగింది. ఇతివృత్తవారులను విస్తారముగా వాలోచించుచు చెప్పనూటలవిని చెప్పిపోయెను యువకులను జరిగింది. బంగారీయులు మాత్రము ఈ కార్యముల నిండుకయు నిభూయించలేదు. కొందరు బంగారీయులు మోదానుజేతు బ్రాహ్మణ్యము యువకులనుపించి వారి యాశ్రయకృత్యముల నానకేసిరి.

యుద్ధారంభమునందు హిందూదేశమున గలిగిన యల్లకల్లోలములలో ముఖ్యమైనవి విడిచి. హిందూదేశ సరిస్థితి సంతాపముగా విని నీయులను పరియోజించు స్థితికి రాగా అభి. ఆ కల్లకల్లోలమున హిందూదేశముయొక్క స్థితి యంతయు మిక్కిలి కుప్పిరికిగనగా నున్నది. యుద్ధారంభము ఇంతటి దానినూ గడచినను ఇప్పటికిని రాజద్రోహినిగాని "హిందూదేశముయొక్క అంతరస్థితిగతు లిప్పటికంటె ఎన్నడును ఎక్కువ సంఖ్యకరముగా నుండవలెను" అని తలచిరి.

దీర్ఘమైన రాజభక్తి; దృఢమైన సహాయము.

సామ్రాజ్యమునకు హానికరముగా నుండలేదు సరేగదా యొడిచి, దీర్ఘమైన రాజభక్తికావున సామ్రాజ్యమునకు దృఢమైన సహాయమొచ్చును. జన్మము కలెపట్టము కట్టుకొన ప్రయత్నించుచు ఉపయోగము ధనసహాయము చేయుటయే గాని హిందూదేశమున కేకముంది వైవిధ్యము గూడ వంపినది. అంతియకాక ఈజిప్టు గెలిపాతి యొక్క ఆఫ్రికా, మెసపొటామియా, పెర్షియా, చీనా,

మొదలగు రణరంగముల కన్నిటికిగూడ హిందూదేశమునైన విలువ వంపియున్నది. సానుకూలముగా దొరతనమువారి యుద్ధము సారము అచ్చిన సైన్యముగాక హిందూదేశమునండి 21 గుఱ్ఱపుదళములు 86 పటాలములు యుద్ధములో చేరినవి. శేరలము నైనితలుమాత్రమేగాక వారికి కలయు సాయగ్రి ఉపకరణములగూడ పంపబడిరి. సైనికులలోగాని, వస్తువులలోగాని సమయమునభవించిన ఆసక్తియును వెంటనే కొత్త సైనికుల కోడలు సాయగ్రితోడను పూర్తిజేయుచున్నాడు. ఈయుద్ధములో బ్రిటిషువారు వ్యాపారములకులై యున్నారని హిందూదేశములో నాయకుని మొదట పండితులగుట, భిక్షాధికారి మొదట అక్షాధికారిగనకు సమ్మతమున్నాడు మిక్కిలియందలి వారివారమే ఇండియాదేశముయొక్క వాదనయని వార తెలుపుచున్నాడు.

రాజమహారుల జూటము.

ఈ సమయమున హిందూదేశము సామ్రాజ్యమునందొకటిగా జేరట హిందూదేశ చరిత్రమున నొక గొప్పసంగతిగా పరిగణింప బడునట్లు నిజము. యుద్ధము పూర్వముగాగానే వివిధ సంస్థానాధిపతులు మునుపద కృతజ్ఞతగా పారంభించిరి. హిందూదేశమున గల 700 చుండి సంస్థానాధిపతులు తమతమ శక్తిసామర్థ్యములతో వివిధరీతుల సహాయము చేయ వారంభించిరి. రణరంగమునకు యుద్ధము చేయుచేగిన సంస్థానాధిపత్యులలో ప్రథమసింగుగా గొక 10 ఏండ్ల ఉదార పాత్ర యును పాల్గొనినది సింగు గారు రాజభక్తి ప్రేమలతో మనోహరములు రణరంగమున యుద్ధము జేసిరి. వ్యవసాయముల తయారుచేసికొనుచున్న 27 పెద్ద పెద్ద సంస్థానాధిపత్యుల లాసైన్యముల రాజసేన కప్పించిరి. తక్కిన ముఖ్యులుగూడ తమ శక్తితోడ భన సహాయముచేసిరి. ముగ్గురు సంస్థానాధిపత్యులు బొంబే, బొంబే తోలువారలను బహుమతి చేసిరి. ఒక నాఖ్యుడు తన సైన్యముల పంపుచుతన సంతకముతోడక కొలహాని నగలను గూడ యుద్ధమునకై యిచ్చివేసెను. వ్యవసాయ నిపులైనా బయట వెదలినవి. వేసాశము దొరతనమువారు తమ సైన్యమునంతయు యుద్ధమునమిత్రము ఇండియా దొరతనమువారి కిచ్చి వేసిరి. టిబెటుదేశపు తాలా లామాగారు 1000 సైనికుల పంపించిరి. అంతియకాక దేశపూజ లండనును బ్రిటిషు దిగ్విజయము కొరకు వైఖానస శిష్యులనున్నారని లామాగారు తెలియజేసిరి.

జనాభిప్రాయము.

రాజభక్తిని జూచియు, సహాయము జేయుచుయు రాజభిప్రాయ గారి కనేకము తంతివాస్తవము వచ్చినవి. జాతిమతభేదములతో అన్ని జాతుల వారివద్దనుండియు మతములవారించుండియు, భవంతులవద్దనుండియు ధనసహాయము చేసెదమనియు, లేక సైన్యముగా యుద్ధమునకు బోయెదమనియు, లేక ఇంకేదయైన సహాయము చేసెదమనియొందిభిప్రాయ వివిధ ప్రదేశములనుండి చేసేట తంతివాస్తవము రాజభిప్రాయ గారి దగ్గరకు వచ్చెను. ఇండియా దేశపు సైన్యము కల్లకల్ల నుండియు వచ్చినరాజభక్తి పూతములకు నీకంతివాస్తవముల సామ్రాజ్యమునకు నిర్మాణసభలో నొక ప్రాంతపును ఉపపాదనమునై ప్రాంతపులందఱును చక్రవర్తిగారియే దృఢమైన విశ్వాసమును రాజభక్తిని గలిగి యున్నారనియు, ఇండియా దొరతనమువారి కేవల సహాయము చేయుచున్నారనియు తిర్మానింపబడినది. ఇప్పటికి బ్రిటిషువారికి చేసిన సైన్య సహాయమే గాక వలయునంత ధన సహాయము గూడ చేసి సామ్రాజ్యమునందు భారతీయ వ్యక్తిత్వమును నాపించుటకు హిందూదేశమంతయు సిద్ధముగా నున్నది నాడు తిర్మానించినారు.

యుద్ధము జరుగుచుండిన కొలదియు వినుకక హిందూదేశము అటులనే ధనసహాయము చేయుచున్నాడు. ఇంకను సైనికులు రణరంగమునకు వచ్చుచునే యున్నాడు. ముఖ్యముగూడ యుద్ధమునకు వచ్చుచునే యున్నాడు.

"లాసత్వ" అనుపేర సైన్యదేశ సంస్థానాధిపతులను నొక అనుప్రతి పేరును, "మైదాను" అనుపేర మదరాసు యుద్ధాధిపతి నొక అనుప్రతి పేరును "బెంగాలి" అనుపేర బంగారావారిలను నొక అనుప్రతి పేరును దొరతనమువారికి బహుమానము చేయబడినది యుద్ధవిషయములో దొరతనమువారు వారి ప్రయత్నము విచ్చిన ఖ్యాతిచేయగలండుటకు మెహారు సహారాజుగారు 50 లక్షల రూపాయల విరాళము నొసగిరి. మొదల వారు నైజాము గారు 60 లక్షల రూపాయల విరాళము నొసగిరి. అంబ్యులెన్సు నాకాదేశమును, ఆకాశియానముల దేశమును సింధియా మహారాజుగా నొసగిరి. తక్కినవార ల్రానేక నిధులలోగనకు నుండిరి. ఇండియా దేశములోనే గాక కరీఫ్,

బ్రాహ్మీను అధికారులు సమీపముగా భన సహాయము జేసిరి. తాలాలామాగారు దక్షిణ ఆఫ్రికాలో జనరలు బోధాగారు విజయముగట్టు కని వెంటనే దేశమునంతయును బ్రిటిషువతాకములతో నలంకరించిరి.

కాంగ్రెసు అభిప్రాయములు.

బ్రిటిషు దొరతనమువారిగనకు సైన్యముగా పరిపాలన జడిన ప్రదేశములలోగూడ రాజభక్తి ప్రశంసనీయుగానే యున్నది. క్రిందటి సంవత్సరము అభిలభారతసమావేశ సమయమున అధ్యక్షులు సర్ ఎస్. పి. సింహాగారు పూర్వార్థోపన్యాసమున నిలుల జెప్పిరి. "సైన్యము అనునది, వ్యక్తిత్వము కొరకును యుద్ధముజేయపురస్కరించుకొనిన ఇంగ్లాండుయొక్క ధైర్యమునకు సోపకారమునకును మేలు ఇంగ్లాండుదేశముపట్ల వార భావమును గలిగి యున్నాడు. ఇట్టి సమయములో మాత్రమే దేశముతో భుజముగలపి రణరంగమున యుద్ధముజేయ తలపించినపుడు సామ్రాజ్యమునందలి ఇతర దేశములవారికి మన మిండుకయు తిసిపోనండలకు మన మంతయు గర్వింపవలసి యున్నది."

భారతపాతీయ సమావేశము వ్యవస్థాపకత్రిముగలది. దొరతనమువారు చేసిన పనుల కన్ని యువకరముగ విమర్శన జేయుచుండును. అధ్యక్షులు గారి యీ పలుకులను, రాజభక్తిని తెలుపుచు చేసిన తిర్మానమును హిందూదేశమునందలి జనల యందలి యభిప్రాయమును తెలియజేయుచున్నవని నిశ్చయముగా జెప్పవచ్చును. "ఇండియా పత్రిక."

దొరతనమువారు విచునులిచ్చుట.

ప్రజల అభిప్రాయములు.

భక్తిపూర్వకముగా ప్రతిభువులలో తాడేపల్లి కేంకట కృష్ణయ్య వరులు గారొకరు. వీరు త్రివేంకటము బివి బివి; పరిక్షించినను సేవాభిప్రాయములతోడ కేవలము ఒకరకార పారీణులై యున్నాడు. చాలకాలమునుండి గంజాంజిల్లాలో ద్వనకు వైస్రెసిడెంటుగానుండి మహాకారమును చేయుటచే గవర్నమెంటువారియనుకు రావులవాద్దకు విడిద మొసంగిరి. ఊరిలో నున్న పెద్దమనుష్యులు ఉద్యోగమును 50 చుండి 5 వేలం వీరి కభివందించిరి. జయంతివేంకట వంతులు గారు. కర్నూరుపురేషతో వీరి నలంకరించిరి. ఒక విశేషము.

ప్రస్తుత యుద్ధము.

కవచముల దాసుల యువకరము

తుపాకులతో యుద్ధముజేయుట ఆరంభమెకరవారత దాసుల యువకరము తమ దేవు, సాధారణమైన పూర్వీక తుపాకులను వదలిన నుండవచ్చును అప్పటికి వాయుకలో నున్న కవచముల దాసుల ఇనుపరేష ఆగియుండలేదు. శక్తిపు యొక్క తుపాకీదెబ్బకు గుఱుటగా కాలి బలము కేరిధ మైన సాయగ్రి తలపడెను. రంగులతో భౌతిక గణితములకు విద్యుతును ఉన్నులను ధరించును, తుప్పు, చెల్లు ఉట్టులు మొదలగు వాని ప్రక్క దాగియుండియు సైనికులను చెదర్చియు, ఇట్టి యువకరముల రక్షించుకొనుచుండెను.

కాని నూతనశిక్షముల ఘోరముల గాకలేక యుద్ధపు కండుకములలో నున్న సైనికుల రక్షణమున కొక శిక్షాకవచమును నిర్మించినారు. తమవార కాలిబలము యొక్క వారముల కిగింప, సైనికులకు దాసుల విచ్చుట పూర్వంభించినారు.

కొన్ని దేశములలో ప్రత్యేక సైనికుల కొక్కొక్క దాసు చొప్పున నిచ్చినారు; వారు దానిని కుక్కిచ్చుకొనినట్లు తన కనకరమైనట్లును ముఠాగించును. కండుకము మందర నుండు ముల్లతీగను ద్రెంక నియోగింపబడు సైనికుల దండును కాపాడు దాసులకొన్నిగలవు; అది కొంచెము పెద్దవిగను చక్రములమీద నడచునదియై యుండును. ఇటువంటి వానినే సాధారణ సైనికులకుగూడ నిచ్చెదరు; దాసుయొక్క పరిమి తినిబట్టి దానిసామ్రాజ్యమును సైనికులసంఖ్య యుండును. దానిని నులభముగ నెట్టి స్థలమునైనను వదల పిండును ఇదియొక్క నడచు చిన్న దున్నును జెప్పవచ్చును. ఇది అభేద్యముగాదు; అయినచే మిక్కిలి అపయోగకరముగ నున్నది. ఇది యందంతగ లాభకరముగ లేదని యభిప్రాయము గలదు; ఇట్టి వానినెన్నిటి నోరపియావారి నండి జర్మనీనా రాకెమినివారలు ప్రత్యేక సైనికులకువయోగించు దాసు చిన్నదగుటచేత శక్తిపుర కంతిగ గానరాదు; కానకచ్చును తుపాకీగండు దెబ్బచే యిది గురి యగును. పెద్దదాసులు కృష్ణముగ దెలియుటచేత ఫిరంగులచే నవి చేర్చబడును. అంతియే గాక శక్తిపు ఎదురు కొనునప్పుడు పెద్దదాసు వాలోపుట యువభనమగును. ఏలానైన దాసు కవచముల యువకరము ఈ సూత్రం యుద్ధకల్పమును హాస్యాస్పదముగాక పక్ష విషయ మగుట సంతసము. ఒక విశేషము.

VICTORIA JUBILEE TECHNICAL INSTITUTE.

The Institute re-opens on the 21st June. There are five departments in this Institute viz Mechanical Engineering, Electrical Engineering, Textile Manufactures, Technical Chemistry and Sanitary Engineering each of four years duration. Only 30 students will be taken into each section. The Entrance Examination will be held on the 21st June. Applications for the same should be sent so as to reach the Principal's office before the 17th June. Further particulars can be obtained from the Calendar which can be had for as 12.

There are now about 15 Andhra Students studying in the various sections. They started an Andhra Mess in the Dormitory. New comers will have no difficulties as to their boarding. They are requested to intimate their arrival to

Mr. V. RAMACHANDRA ROW.
General Secretary Andhra Students Mess.
Victoria Jubilee Technical Institute,
BOMBAY.

వాతావరణ సిద్ధి

1916 సం॥ జూన్ నెల 9 వ తేది.

ప్రదేశములు.	జూన్ నెల 9 తేది ఉదయము 8 గంటలకు వాయువీర్యము అంశములు	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
		ఉత్తర	దక్షిణ	అల్పపక్షము	అధికపక్షము
గోపాలపురము	29.515	92.1	81.7	...	1.47 8.78
కాల్వేరు	29.525	91.6	78.1	0.81	1.49 4.86
కాకినాడ	29.550	102.6	81.5	...	2.97 2.50
బందరు	29.560	106.6	78.4	1.40	4.47 8.06
గుంటూరు	...	102.9	81.0	...	5.03 3.48
నెల్లూరు	29.572	108.4	83.1	0.01	1.74 1.40
మద్రాసు	29.608	112.4	83.1	...	0.89 2.27
పడలూరు	29.638	108.2	82.6	...	0.96 1.76
కాకత్యపూరు	29.688	98.6	80.1	...	0.44 2.81
కొలంబూ	29.780	85.6	78.3	0.03	4.57 24.22
తిరువనంతపురము	29.719	84.4	74.0	0.10	14.66 18.07
కొచ్చికోట	29.722	87.0	75.7	0.03	25.17 24.68
కొచ్చికోట	29.687	85.0	72.9	0.26	23.50 21.18
చింతూరు	29.685	88.5	74.2	0.44	22.90 17.60
బొంబాయి	29.558	87.5	79.5	1.10	68.6 87.4
మైదరాబాదు	29.525	91.9	76.0	...	36.1 8.07
అనంతపురము	...	97.2	76.9	...	1.80 3.15
బళ్లారి	29.574	93.1	75.7	...	84.6 8.68
బెర్హంపూ	29.600	95.0	76.8	0.04	8.63 2.83
బెడన	29.591	10.34	81.7	...	2.09 8.02
బెంగుళూరు	29.545	85.7	67.0	...	8.03 7.18
కొడైకాణము	22.648	87.0	68.8	0.10	10.00 11.57
ఉడకమండలము	22.870	66.7	49.2	...	8.75 12.82
కొయంబట్టూరు	29.667	88.9	78.1	...	4.86 4.55
కల్వారు	29.617	102.1	80.6	...	1.20 4.75
నీలము	29.657	99.0	74.9	...	5.02 8.20
తిరుచనాపల్లి	29.648	99.9	80.0	...	0.71 5.50
పుదుచ్చోరు	29.655	100.1	75.2	...	4.25 4.11
మధుర	29.641	97.0	70.1	...	5.34 5.68
తిరునల్వేలి	7.18 4.69

దక్షిణమున వాయుభాగము కొద్దిగా మోపునది. ద్వీప కల్పమునందలి తక్కిన చోట్ల వాయు స్థితియు దక్షిణమునను, నైరుతి భాగమునందు, ఉత్తరమార్గము కొద్దిగా మోపు తూర్పు తీరమున, దక్షిణమునను, దక్షిణమునందు తగ్గినది. దక్షిణమునందు పగటిపూట వడి మాయము కంటే తక్కువ; ఉదయమున తీరమునను, తూర్పు తీరమునను, కల్వారుమునందు ఎక్కువ. దక్షిణము కల్వారుమునందు రాత్రి పూట వడి కొద్దిగా మాయముకంటే తక్కువ. చెన్నపురి తీరమున ఎక్కువ. తక్కిన చోట్ల మాయముగ నున్నది. దాదాపు పర్వత కొద్దిగా గొప్పగా నున్నది. ఉత్తర సర్వములలోను దక్షిణమున తీరమున వర్షించినది.

జేము లంగను,
వాతావరణ కామ్రాణము.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

ఎలయస్సు బ్యాంకు, సింలా

సింలా, జూన్ 8:— ఈక్రింది నోటీసు ప్రకటించబడినది:— లండను బ్యాంకు, డిల్లీ బ్యాంకులు ఎలయస్సు బ్యాంకులో కలిపి కేసు ఎన్నట్ల పంపిణీ చేసిన ఈ విషయము తెలుపబడినది. లండను బ్యాంకు ధర్మపత్రములు ఎప్పుడైనా జరుగుచుండును. సింలా వేత ఆంగ్ల వేతములలో ఆ బ్యాంకును వివరించుచు సౌకర్యము లింకను ఉండును.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ బ్యాంకు నోటీసు పుట

కరాచీ, జూన్ 8:— ఖైరతుండి నైస్టెంబరు కలకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ బ్యాంకు ఎంత విలువగలనో పంపుచున్నో తెలిసి కొనకలేని పరిస్థితియందు సింధు వేత కన్న చుక్క కన్నెరుగు అడిగిరి. ఎంతోమంది నోట్ల గలవారును ఆ బెరికావారు (వాయువులో అంతముంచినోట్లు పంపనాడనది పరిభ్రమించు వారు తెలియజేసిరి.

బెంగుళూరు వార్తలు.

ప్రయాణము:— రావులపాద్మక క. కృష్ణ అయ్యంగారు, దివాన్ పాద్మక క. పి. పుత్రన్న చెట్టి గారు, డాక్టరు పి. ఎన్. అయ్యక రావుగారు, కె. వొంస్టామి అయ్యగారు, పి. రాఘవేంద్ర రావుగారు, కె. చెడిగారు మొదలగునవారే.

మొదలు కొనస విర్యాణము:— ఈ నెల 20 వ తేది మొదలు కొనస విర్యాణమునందు పూర్వమునందు సమావేశమగును.

హవల్దార్ ప్రభుల సేక

5-వ వంగదేశపు అంబ్యుటెన్సు పటాలమును అధికారిగా టెసిఫికే యుద్ధమునందు పనిచేసిన హవల్దార్ ప్రభుల సేక అను నతడు కనబడలేక, మెసరహేమియూండి ఇటీవల కచ్చిన ఒకడిట్లు చెప్పినట్లును. 5-వ వంగదేశపు అంబ్యుటెన్సు పటాలము ముఖ్య సేనామాఖ్య మొదలకు పంపబడుటకు ముందు, హవల్దార్ ప్రభుల సేక అమా రావద్దనే యుద్ధాలనని యు, హవల్దార్ సుపాతిపటాలమును ముఖ్య సేనామాఖ్యకు వద్దకు తీసికొనిపోయెను. నిర్ణయించుకొని దీనిని ప్రభుల సేక ఇచ్చినదే. అతడు అప్పుడామయి నాని చాలకాలముండి ఒక పర్యాటకు కర్మ. నాల్ గాకి విజ్ఞాపనము బంపుకొనెను. తుదకు అతని సేనామాఖ్యకు వద్దకు కర్మలు నాల్ గారు పంపించిరి. ప్రభుల సేక అతని కలలమును అనేక సాహసకార్యములు చేసిరి. వారు 1700 మంది గాయములు తగిలినవారి టెసిఫికే రంగమునండి తీసికొని పోయిరి. టెసిఫికే గారును, అతని వైద్యమును కల్గి వద్ద లాంగిపోయినట్లును ప్రభుల సేక ఏప్రిల్ 30 వ తేది వారు ఒక పదిహేనేను నోటుచెప్పెను. బాగాదునందుగాని టెసిఫికే కేసును ఇంకెక్కడైనా గాని నోటుచెప్పెను తురుష్కులు తమ వైద్యుల బాగుగా చూచుచు కృతజ్ఞత్యమునును 12 అజాల నిచ్చుచుండును.

మొదలు ఆర్థిక మహాసభ

మొదలు జూన్ 9:— వేటిడికమున ఆర్థిక మహాసభను ప్రారంభించి తమ ఆర్థిక పరిస్థితిని గురించి చర్చించెను. విశ్వేశ్వరయ్యగారు వాణిజ్య పరిస్థితి గురించి విచారింపగా విచారింపగా లా నర్సి కార్యముల నూచించిరి మంచిగంధపు నూనెయంత్రాలను మొకటి నెల కోల్పో బడినది. యంత్రాలయములను కొంతమంది కలిపి ఆ నూనెను చేపూర్గించి మంచివెడల జూచుమిత్త మొన్నలుచేయ బడిన యంత్రాలను వచ్చే నెలనండియు నెలకు 25000 రూపాయల విలువగల నూనెను తయారుచేయునో తెలియవచ్చినది. సబ్బు బిల్లుచేయు యంత్రాలయపు సామగ్రి కొరత ఉత్తరపు లంకబడినది. ప్రస్తుతము ఇండియాను ఇన్ స్టిట్యూటుగానే ప్రకటించుచున్నట్లుచేయునది. బారీగ వ్యాపారముచేయుటకు తగినంతవస్తువులేలే వైయంత్రము రాక్షసమే అరకాతము దొరుకును. ప్రతి ఇంకను ఉన్న యంత్రాలను నిర్మించుటకు దర్బాపు బతుకుచున్నది. వాణిజ్య పరిస్థితి కమి నూనె తమకాఖోద్యోగల సహాయమున ఇతర విషయముల నింకను వెక్కిరి చూచుచుండును. అంతరమున దివానుగారు కిచెనగారు మరణమును విచారించుచుండిరి వారిమరణము కలన నాంగరాజ్యమును కలిగిన మహాసభమును వివరించిరి.

ఒక సబ్ డివిజనల్ ఆఫీసరుపై అపవాదము

కలకత్తా, జూన్ 9:— టిప్పెరాజ్ లో బ్యాంకులు వేరియాఖండపు వేటిడికమున ఆఫీసరు నెను చూపించెనయి, అదరగాలోపము చేసెనని నూ గోపమోహనాచార్య అనునతడు గవర్నరు గారికి విజ్ఞాపనమును బంపెను. కొంతకాలముక్రిందట ఒక న్యాయవాది ఆఫీసరుకు న్యాయము టిప్పెరాజ్ లో మేజిస్ట్రేటుతో రిపోర్టుచేసెను. ఈ విషయము విచారించబడుచున్నది.

దొరతనము వారి ఋణము.

సింలా, జూన్ 8:— నూతనములను మరలలిట మన్నమును కలిగించినది. ఇదిగరలో నూటికి 8, 8 క్విట్ల సత్తిముల నిపుడు నూటికి 4 రూ. క్విట్లల సత్తిముల క్రింద మార్పు కొనకచ్చెను. ప్రజలయొద్దకుండు కత్రియల సంఖ్య యధికము దొరతనమునాగు విడుదలచేయబోవు సత్తిముల సంఖ్య చాల కష్టము. తమ ప్రయోజనము కొనినాకుండు సత్తిముల సంఖ్య నని పరిచివారును ఆశ్చర్యమందు. అంతయునే దగ్గరమును కట్టుకొనిన వాటిగాని ఇటీవలకొన్న కలక నేరము. ఈవైకారణములబట్టి చందాల్లముల కొరతగానిబడి సత్తిముల తొడి తొక్కిడి విశేషముగ కలకనచ్చును.

జిల్లాల సెటిల్మెంటు

కొత్త మార్పుల లక్షణంబులు. కాగపూరు జూన్ 8:— నువ్వరకరకాల పరిమత్తనా రిట్లు ప్రకటించిరి.

సెటిల్మెంటు పనులు ప్రారంభించబడిన సియోని భంగార జిల్లాలయందు, ఈసంవత్సరము ప్రారంభించబడబోవు చేయిల్ జిల్లాలయందు అద్దెలు నిర్ణయించబడుట కొత్త మార్పులు అనలంబించబడును. అద్దెలు నిర్ణయించబడునప్పుడు కొలవారలు, "మామజరు" మున్నగువారి యభిప్రాయములు తప్పక తీసికొనబడును. దీనివలన కాలవారణము, సెటిల్మెంటు ఉద్యోగుని స్థానిక విషయజ్ఞులను గృహింపుటకు కలగదు. ఇప్పటివలె సెటిల్మెంటు ఉద్యోగి అద్దెలపద్ధతును అర్థోద్యోగుని యొద్దకు పంపి అచ్చట నిర్ణయించబడునట్లు చేయక, గ్రామమునకు వచ్చినప్పుడు అచ్చటనే విచారింపుటకును తన ఆరు భవజ్ఞమును బట్టి అద్దెలను నిర్ణయించి ఆ పద్ధతును అర్థోద్యోగి యొద్దకు పంపును. యకరమున కింతయు లేట్లు నిర్ణయించబడును.

మొరలిగో బో గాడు.

కావూరి జూన్ 8:— గంతివార్తా కార్యోద్యోగి ఆర్. చావ్. వార్తా గారొక మొరలిగో బో గాల్కు 50 చచ్చినట్లు భూమిగారు పదిహేమి. చచ్చిపోయిన గా ఆ చేరబోవు చచ్చి కామిలి వార్త గారు నెరుచిరి నేల వడగో నెను. అంతరమున నది నీడగో కి బోయెను. ఒక గొట్టును కలవాక వాణిజ్యము నీటివై చేరి యుండెను. ఈ మొరలిగో దవు 16 అనుచు. వార్త గారికి విశేషముగా గాయములు తగులలేను.

ఒక నియోజ్జ వివాదమున దొరతనము. కలకత్తా, జూన్ 8:— హవల్దార్ కొద్దన ఒక నియోజ్జ వివాదమున అగమనించుచి వాయులును నేటికే గారి వివాదమును, 150 నోట్లమును కనబడినది ముద్రయు మార్పుచేయునది విధిగా వచ్చును. దా తంకొక నెట్టె కనబడినది చేపెను నిచ్చి వాణిజ్యము ఖ్యమేజిస్ట్రేటు గారు విచారించి వానికి 3 మందల క్విట్ల విధించెను.

కాజుతిగిరి గారి ఆగరమును. — టిప్పెరాజ్ లో ఒక నెయిజు కిషన్ యువ్యోగమును కలిపి కొన ఆగరమును టిప్పెరాజ్ లో కొన్ని కొన్ని గానానాను వి. ఎ. జి. జి. గారు తాత్కాలికముగ విమోచించుచు.

కరాచీ కర్తవ్యమునది. — సింలా వేత ప్రభుత్వ గాన నమున చెయ్యవచ్చును బాగా వాణిజ్యముననునాగా బాచిరి దిర ఆపివేయవచ్చును మోచివచ్చును. ప్రస్తుతమునదిగా తమ పత్రమున వ్యాఖ్యను వారిమహారో విన్న కు కరాచీ కర్తవ్య సమయమును విచారింపిరి.

బొంబాయి కార్యము. — బొంబాయి కార్యమునదిగా పునావక విషయము లిట విచారింపగా నుండి కొలము మగర్ రుద్ది (బ్రహ్మ) మార్గోద్యోగియొ. జి. పి. ఆర్. గాన కొనస సభా సభ్యులుగా నిర్ణయించుచు.

విషయానుక్రమణిక.

నియోగితుల హాసభ	2
దేశాభివృద్ధి, భాగ్యవాయులు	3
హిందూత్వము, యుద్ధము	4
దేశీయ తంత్రీవార్తలు	5
ప్రధాన వార్తలు	
శతీయభాగ్యక్షుత	6
భృంగుల గాన-దేశీయమహాసభ, స్థానిక వార్తలు,	7
విదేశీయ మహాసభ గానము	
విశేష తంత్రీవార్తలు	8-9
వృత్తాంతములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రీవార్తలు	11-12

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ జూన్ నెల 9 వ తేది

శుక్రవారము.

దేశీయ సభాభ్యక్షత.

లక్ష్మీ సభ్యులమున దేశీయ మహాసభ సమావేశమగుటకు ఇంకను సనేక మాసముల వ్యవధి యున్నది. కాని అభ్యుత్థుని నిర్ణయమునకు ఏర్పాటులు జరుగుట దేశీయమహాసభ యొక్క నిబంధనల ననుసరించి త్వరగానే ప్రారంభము కావలసి యున్నది నేటికప్పుడే చర్చలు మొదలుపెట్టుట సుభిషాచకము. ఇంతకాలమును దేశీయ మహాసభోపసంఘములేని ప్రజలేమి దేశీయ మహాసభ యొక్క రాసున్న దనువరకును విశేష చలనము చూపక యుండుట ఆచారమై యుండి నది. సామాన్యముగా ఉపసంఘములు తాము ఆభిప్రాయములు యావద్భారత సంఘమునకు పంపవలసిన కాలపరిమితిని దాటియే సంపుటండి నవికాని సకాలమున సంపుటకలవాలు వానికి పట్టుబడి యుండలేదు. ఈసంవత్సరము అట్టిపరిస్థితి మారిపోవు, సూచనలు పొడగట్టుటకు సంతసింప చున్నాము. ముఖ్యముగా నీ ఏటి దేశీయమహాసభ ఉద్బోధన విషయ నిర్ణయమునకు తోడ్పడ వలసి యున్నది. స్వపరిపాలనా సమస్యను గురించి అభిలభారత సంఘమువారు మహమ్మదీయ సమావేశము వారి ప్రతినిధుల తోడంబడ సంప్రతించు కొని చేయుసలహాలను ఆలోచింప వలసియుండును. ఇతర కారణములచే అసలీనెలబెట్టుగారు తమ యాందోళనను ఆకివైవనిదో ఆమె అన్ని యుపసంఘములవారి తీర్మానముల కంటెచుక్రబల తర తీర్మానమునే కోరుననుటకు సందియములేదు. ఆమెకు సాహాయ్యమును అలంతిగా నుండునని తలంపజాలము. ఈ సంవత్సరము దేశీయ మహాసభలో చేరనుండు జాతీయవాదు లెల్లగును ఆమె పక్షమున నుండుననుటకు సందియము లేదు. క్రొత్తగా రాబోవు జాతీయవాదులు మాత్రమే గాక దేశీయమహాసభ యొక్క ఆదర్శమును చక్కగా గ్రహించిన ఉదార మితవాదులును ఆమెపక్షము నహింస రనుటకు మొన్నటి రాష్ట్రీయ సమావేశమే తార్కాణము. ఆదర్శముగా సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము ప్రొందవులకు క్రమానుగతమై అందవలసినదే యని ఉత్తమ ప్రభుత్వోద్యోగియులే యంగీకరించిన పిదప, రమారమి ఇరు

వది యెదేడ్లుగ మేము స్వపరి పాలనమున కర్హులమని దినదినమును నుద్ఘోషించుచు వచ్చియుండు దేశీయమహాసభ వారు, నేటిదినము ఎట్లు వెనుకంజ వేసి సింహాగారి ఉక్కు పంజరమున నివసించుట కియ్య కొందురో అదియేటి పూర్వపరి శుద్ధియో నూరితగ్గుచుండలేదు. ఈస్వపరి పాలనకు సంబంధించినదియే మరికొన్ని సంగతులు గలవు. సర్ క్యులగుప్త వెడ్డనుబరను మహాశయులు ఆంగ్ల రాజ్యాంగ సభోపసంఘపు విచారణ అక్సడక్సును జరుగునట్లు కోరవలసినదని తెలియ జేసివారు. ఈ సలహాయును చక్కగా ప్రొందవ భూమిలోని నాయకులచే ఆలోచింప బడవలసియున్నది. స్వపరి పాలనకు బునాదియగు దేశభావాధారక రాష్ట్ర విభాగంబు సముత్తము రానుండు దేశీయమహాసభలో ముఖ్య తీర్మానముగా పొడనూపు ననుటకు చిహ్నము లగుపించుచున్నవి. గతసంవత్సరము కాలములేదని యేదో మిషకల్పించి దేశీయ మహాసభాధికారవర్గమువారు మన యాంధ్రనాయకుల యుపపదనమును నెట్టివై చిరి. ఈసంవత్సరము అట్లుదేశీయ మహాసభ వారికి మన తీర్మానమును నెట్టివై చుటకు మననాయకులు అవకాశమియ్యక యుండుననుటకు సంతయింప వనిలేదు. తదర్థము నేటినుండియే దేశమున పని ప్రారంభము కావలసి యున్నది. దేశీయమహాసభకు సామాన్యముగా రాగల ప్రతినిధుల పట్టికను సిద్ధముచేసి వారికి మనము తలపెట్టియుండు దేశభావాధారక విభాగముల యావత్సకమును ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణపు న్యాయమును వివరించుచు ఇప్పుటినుండియే కరపత్రికములను పంపించుచుండవలయునని మా యభిప్రాయము. ఆ గావంగణాలలో ప్రముఖులను మన ప్రతినిధులు కలిసికొని సంభాషించుటయు ఆత్మవసరముని మానమ్యకము. సర్వేంద్రియా ఆంగ్ల పత్రికలో చర్చ పురికొల్పులయు మిక్కిలి సహకారి. ఇందుకయి పనిచేయుటకు మన యాంధ్రనాయకులును ఆంధ్రపత్రిక సభాసభోపసంఘమువారును వెంటనేనడుము కొట్టుకొనుచురు గాక యని కోర్చి సింపచున్నాము. ఈ మధ్యముముక్త యాంధ్రులది మాత్రము గాదనుటకు లోకమాన్య తిలకు మహాశయుడు వ్యక్తపరచి యున్నాడు. ఆతడు స్వపరిపాలనతో సమానముగా భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగమునవరకుని అహమ్మను నగరముతో నిర్ణయించినట్లు తెలియుచున్నది. ఈనిర్ణయము మన యాందోళనకు స్వల్పసహకారి గాను. తిలకు మహాశయుని యొక్కయు ఆ మతమువారి యొక్కయు అభిప్రాయములను తగు రీతిని నుపయోగించు కొనుటకును ఆంధ్రులు సిద్ధులు కాగలరు. అందుచేత ఈసంవత్సరము దేశభాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల సమస్యయు స్వపరిపాలనా పక్షమువారిచే ప్రముఖముగా దేబడననుట సిద్ధము. ఇంతటి మహాసమస్యలకు ఆకరముకాగల సమావేశమునకు అభ్యక్షత హింసగల వానిని బాగుగా నాలోచించి నియమించుట కర్హము. ఇరువది సమావేశములకు హాజరై నా డన్నంత మాత్రముననో, వయస్సునందు ఎల్లరకును పెద్దయన్నంతమాత్రముననో, నిజముగా దేశీయమహాసభ కేక్కువగా పాటుపడి నా డన్నంత మాత్రముననో ఎన్నుకొనబడిన వ్యక్తి ఎంత అర్హుడుగా నున్నను ఇప్పుటి సందర్భములలో

నుపయోగపడజాలను. నేడు కావలసిన గుణములు ప్రత్యేకములు. నూతన వికాసముతో సానుభూతి, దేశమునందలి సర్వజనులయెడలను సాదర భావము, జాతీయవాదులను ప్రాచీనవాదులను సామరస్యమున సమావేశ క్రమానుకూలముగా నడిపించు సమభావము ఈగుణములు, మాకుంజూడ, నత్యవసరములుగా దోచుచున్నవి. ఇప్పుటికి ఉపపాదిప బడియుండు ఇరువురయందును నీగుణములున్నవని మానమ్యకము. సర్ అలీ ఇబ్రాహీం గారును, మాజీలు హక్ గారును ఇరువురును ప్రొందవ ప్రజలకు ప్రీతియైనారు. జాతీయవాదులు ప్రాచీనవాదులు ఇరు తెగలవారికిని సన్మాననీయులై యున్నారు. సర్ అలీ యిమాంగారు రాజకరినిధి కార్యనిర్వాహక సభలో పూర్ణభేదాభిప్రాయములను సహనోక్త్యగులతో నైదు సంవత్సరములు తొణకక బెణకక పనిచేసి వారి గౌరవమునంది తమ వ్యక్తిత్వాంతర్వ్యమును, కార్యనిర్వహణ ధురంధరత్వమును వెల్లడించి యున్నారు. మాజీలహక్ గారు కడచిన డిసెంబరునందు బొంబాయిలో మహా గండరగోళముల మధ్యన మహమ్మదీయ సమావేశమును జయోపేతముగా గడిపి కార్య ధురంధరులని ప్రొందవభూమి యంతటను కీర్తి వహించివారు. వీరి ప్రొందవ సానుభూతియు అప్రతిమానముగా సంగీత్యమైనది. కావున నీ ఇరువురూ నేవ్వను అభ్యక్షతకు వచ్చినను ప్రొందవభూమి సంతసింపగలదు. నేటిదినము ఎడరో ప్రొందవప్రముఖులు ఒక్కొక్క విషయమున వీరినిమించువారున్నను సర్వప్రొందవాభిప్రాయమును సామరస్యముతో నమపకలవారు. దేశీయ మహాసభకు నూతనులైనను వీరే యె యున్నారనుట ఒప్పుకొనక తప్పదు. కావున రాష్ట్రీయోపసంఘములు వీరితో మెక్కురిని నిర్వచించికొనును గాక యని హెచ్చరించుచున్నాము.

మైనరు జమీదారులు—వ్యవసాయాభివృద్ధి.

మన మైనరు జమీదారులను గురించి కోర్టు ఆఫ్ వార్డుసు వారు ప్రకటించిన కార్యనివేదకమును విమర్శించుచు వారి యాజమాన్యములోని జమీదారిలతో వ్యవసాయాభివృద్ధికి తగిన సమకాయము లొనర్పబడలేదని ప్రభుత్వమువారు వ్రాయుట తెలియజేసితిరి. కోర్టు ఆఫ్ వార్డుసు వారు ఈ సంగతియందు ప్రత్యేకముగా మోక్ష ప్రకటనను వెలువరిచినారు. వ్యవసాయశాఖాధికారి యభిప్రాయములను తీసికొని అందుమీద కోర్టువారు తాముప్పుడేమి చేయగలదియు ఏమి చేయలేదియు వివరించినారు. వ్యవసాయశాఖాధ్యక్షుని యభిప్రాయము ననుసరించి పిల్ల జమీదారుల భూములను కోర్టు ఆఫ్ వార్డుసు వారు వట్టి ప్రయోగక్షేత్రముల నొనర్చునాడదు. ఇది చక్కని యభిప్రాయ మనుటకు సందియములేదు. కోర్టువారు సంతక్షులు. ఇష్టము వచ్చిన రీతిని సంతక్షితుల ద్రవ్యమును ప్రయోగములపై దండుగ చేయుట యంత యుపయోగకరము గాని న్యాయముకాని కాదు. అందులోను సాశ్చాత్య వ్యవసాయపండితుల నిర్ణయముల కింకను స్థిరత్వము ఈ భూమికి సంబంధించిన వరకైనను కలిగియుండలేదు. వారి నిర్ణయములు విశేషముగా మనకు పనికిరావను సభిప్రాయమే ప్రబల జొచ్చియున్నది. అందుచేత వ్యవసాయశాఖాధ్యక్షులు చేసిన హెచ్చరికను కోర్టువారును ప్రభుత్వమువారును అంగీకరించి

యందుకు సంకల్ప శక్తి కరము. మైనదల భూములలో మొదట లాభమునప్పుడు వేయవలసిన దని యును పదవ ఏకొలదిభాగములలోనో ప్రత్యేకముగా ప్రయోగవద్దను లవలంబించవలసిన దనియు నిశ్చయించుట మిక్కిలి బాగుగా నున్నది. ఈ స్వల్ప ప్రయోగములైనను వాగించుటకు ప్రస్తుతము వీలులేదని కోర్టువారు మొత్తముమీద తీర్మానించినారు. కొన్ని జమీదారీలలో ద్రవ్యము లేదు. కొన్నిటిలో భూములు సత్తలకు లోబడి యున్నవి. మరికొన్నిటిలో ఇతిరావసరములు హెచ్చుగా నున్నవి. అందుచేత ఎచ్చటను వ్యవసాయభివృద్ధి మార్గము ఎక్కువగా పట్టుటకు అనుకూలములు లేవు. అంతేకాక కోర్టువారు యభిప్రాయమును బట్టి ప్రత్యేకముగా వ్యవసాయంబు తుని వారు నియోగించుటయు ఉపయోగకరము కాదు. ఆదమ రాజధానిలో ఈకొననుండి ఆకొనకు ప్రయాణము చేయుటలోనే కాలము నష్టములు పోవును. ఆదమ బత్తెయ్యలకే ఉన్న డబ్బు వ్యయపడును. ఇదియంతయు సంగీరింపలేదని కోర్టువారు చేయు మరయొక సలహాయ చక్కనిదే యగును. స్థానికముగా ఆయా జమీదారీకి త్రేణి పరిచాలకు నొకటి సూచించుట చేసిన నేర్పరచుటయు తమవల. ఆకడకి దగినవారు ప్రస్తుతము లేరట. వ్యవసాయశాఖాధికారిగారు కోయంబు మూడు కళాశాలలో తగినవారిని సిద్ధముచేసి యిత్తురట! ఇతరరెక్కలము భావమును చక్కగనే దోచుచున్నవి. కాని ఫలము మూలము ఏమియు లేనట్లేదా చెప్పవలయును. అందుచేత నిమిషమును దురించించి చూడగా ప్రభుత్వమువారి సలహా యొక్కటి యొక మూలకు కాన్పించినది. మైనదల జమీందారులకు వ్యవసాయమున నభివృద్ధిము కలిగించవలయునట. ప్రభుత్వము వారిద్వైపై పథమునే యొకను పరిశీలముగా ఇంకను వాడుగా పరిశీలనక నోరులే యని చింతిలుచున్నాము. నిజముగా పిల్ల జమీదారు జమీదారీలలో వ్యవసాయము నభివృద్ధి కావలయునన యెడల వారికి వ్యవసాయమున నభివృద్ధిము మూలమే కాక అభిరుచి కూడ పుట్టించవలయును. ఈ యభిరుచి వాకి వ్యవసాయ పద్ధతినా తీక్షణత నొక భాగముగా నేర్పరచుటకు పుట్టజాలదు. ఈసంగతిని కోర్టువారును ప్రభుత్వమువారును కోర్టు ఆఫ్ వార్డుసు సలహా సంఘమువారును గమనింపవలయునని కోరుచున్నాము. వ్యవసాయవిద్య జమీదారులకు నేర్పటవలసిన కొంతవరకు వాకి స్వకాయకప్తము నెడల గౌరవము కలిగి సామాన్యముగా మనలక్ష్య పుత్రులలో గానవచ్చు దంభకౌరవ మదృశ్యము గావచ్చుననియు నమ్ముచున్నాము.

ఛేంబర్లగురు-జేషియ మహాసభ.

మన ఇండియా కార్యదర్శి ఛేంబర్లనుగాను ఇటీవల మన హైందవభూమి అగ్గసామ్రాజ్యమునకు జేసిన సేవను వర్ణించుచు నొక ప్రకటనను వెలువరచి. అందుగా కొంతభాగమును చూటకు మనకు తింట్రినార్త విచ్చేను గాని ముఖ్యతమ భాగమును వదలిపెట్టెనని మా యభిప్రాయము. నేటిదిన మాప్రకటనయొక్క భావంతరీకరణము మరియొకచోట ప్రచురించుచున్నారము. అందుగా తుదిపేరా గమనింపదగి యున్నది. జేషియ మహాసభ అనధికారసభ యట! అచ్చట చేరుకొన్నవారు సామాన్యముగా ప్రభుత్వపు చర్యలను పట్టవిమర్శకు పాత్రమొనర్తురట. అట్టి సభలో సింహగారు కదచిన సవత్సరము హైందవభూమి యొక్క అవ్యాజ రాజభక్తిని నూచించు వాక్యము

లను బట్టినంపూర్ణ విశ్వాసమును జూపియుండుట హైందవ ప్రజలకు ముప్పుదరెండుకొట్ల యొక్కయు హృదయపూర్వక బావప్రకటనగా అంగీకరింపవచ్చునట! ఇట్టి యంగీకారమును ఛేంబర్లను ప్రభువుగారు సూచించినందులకు హైందవభూమి యంతయు కృతజ్ఞతాబద్ధమై యుండగలను. వారు విద్యావంతుల యెడల కనుకరచిం గౌరవమునకును మేము కృతజ్ఞులను తెలియజేయక తప్పదు. విద్యావంతులకును జేషియ మహాసభకును నేను ఛేంబర్లనుగా రిచ్చిన స్థానకాంక్షము మిక్కిలి న్యాయమాత మనుటకు సందేయము లేదు. ఈ న్యాయమాత్ర కౌరవమును సంపాదించుటకే యంతకాలము పట్టినది. ఛేంబర్లగురును వారి పదవినిక రామునివారును నిష్పేష ఫలమును మార్చక యిచ్చుకొనిన హైందవ ప్రజాప్రతినిధుల యెడల ఆదరా చూపుదురేమి అదిరకాలముననే హైందవసామ్యులకు ఉచితప్రతిగారి ములుచేకూరి హైందవుల నామ్రాజ్యభక్తి, నేడేయవ్యాజమై సామ్రాజ్యమై ప్రకాశించుచున్నటువంటిది, ముందునకు వేయిరెల్లజలవ తరమై అగ్గసామ్రాజ్య సంతోషణకు పెట్టుకొనియై పరిణమింపగలదు. మున్నడ మొట్టిన్నరకొటి ప్రాచీన నాగరాజప్రజలలో గల యపారతక్రమ గమనించి బ్రటిషు ప్రభువులు వినియోగించు కొందురుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

న్యాయఇండియా ఫరావతు.

ఫరావతు కట్టుమని కోరుటకుముందు “న్యాయ ఇండియా” పత్రికను దొరతనము వారు ముదలించలేదను సంగతి సరికాదని నేను మాకు తెలియవచ్చుచున్నది. తత్ప్రతికము దొరతనమువారు ముదలచుటకు యిచ్చించియుండిరి. గవర్నరుగారు స్వకాయము తరము వాసి ముదలించి యుండిరి. దీనికి ఆదర్శమెట్లుగా లేదు సమాధానము చెప్పుదునో చూడవలసి యున్నది.

తిరువల్లికేణి లంగరుఖానా.

హైందవ భూమియే ధర్మభూమి. అట్లుతేలివారి కన్నులు తెట్టుటయే ఉద్దేశినివానికి ఉద్దేశముచుటయు నీజేశియను పురాణకావారములు. ప్రభువు లీవని విస్తారముగా దేయించి రనుటకు నేటికిని కొన్ని సంస్థానములలో గల శివరాత్రి యభ్యాసములే సాక్షులు. ఈయభ్యాసము విగ్రహ ప్రభుత్వమువారు శివరాత్రి అవలంబించలేదు కాని వారికిని కొంతవరకు తప్పింపకా దుటకు విదగ్ధములు లేకపోలేదు. తిరువల్లికేణిలోని లంగరుఖానా ఇందు కొక తారాగణముగా నున్నది. ఇది వీలైన కమిషనరు గారి యాజమాన్యమున నుండుట తెలియచున్నది. ఇచ్చట గదితనవారిలకు అన్నము పెట్టుటకొక కంకురిని లిఖివారలకు సదాకర్తవూడ ఇత్యుటకుచున్నది. ఇచ్చట భోజనము చేయుట 1915-16లో వామామిద దినమునకు 44 రుకు పెట్టడియండి. దినమునకు 187 రుకు పెట్టడి మనస్సునకు రెండభాగంబులు. లిఖియాలిది యియ్యబడింది. దినమునకు అత్యవసరము దగ్గియింపవలయునూడ పొందినాను. దినమునకు రెండురెక్కయములు భోజన మందినవాని నలుగురు పెట్టడియన్నాను. కడదిన శంకర్తరము ఈ ప్రతిష్ఠాపననైరు 5,041-7.9 లు వ్యయమైనది. ఈ ధర్మకార్యమున మా యాధ్రపాలనలోను పక్షిధులైన దివాన్లవారుమిది కరంకుకలకాయకుగా రెక్కవ కేధాకువులై కనచేసింట్లు తెలియచున్నందులకు మరిక సంతసించుచున్నాము.

స్త్రీలు - ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష.

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో నీ రాజధానియందు తేదిన వారి వామామి మిక్కిలి తక్కువ యని మొర విగ్రహ పెట్టకలసి యున్న సమయమున నూడ ఈ సంగతినందలి స్త్రీకళాశాల అత్యవసర ఫలములను కనుబది యుండుటకు

మిక్కిలి సంతసించుచున్నాము. తదుర్భాగ కార్యము పరీక్షకు పోగా అందులో పాల్గొనుటకు కృతార్థులందువాం. దీనిలో యిచ్చు మొదటితరగతిని కృతార్థులందువాం. ఆయన నీయవ్యసన విశోషణము. ఎట్లెందు హైందవ కార్య తెల్లతమ కృతార్థులందు యుండుట కుభ మూచకము. ఈ శంకర్తరము లి. ఏ. నూడ ప్రారంభమగుని వియచున్నాము. విశ్వవిద్యాలయమువారు, కాకతాళి న్యాయముగానో నది యేరితినియూ, స్త్రీకళాశాలలకైన నీ మాత్రము దయచూపి యుండుట ప్రశంసనీయము.

స్థానిక వార్తలు

దీపముల వేళ: - నేటిదినము సాంకలము 7.2 గంటలకు దీపములు వెలిగించుదురు.

కాలనూన పిత్తి: - నేటిదిన మధ్యాహ్నము 99.1 డిగ్రీలు. అభిమాన్యము 88.1 డిగ్రీలు.

మదరాసు లాకాలేజీ: - జూలై 86 తేది 30 వారమునాడు లాకాలేజీ తెరువబడును. సోమవారము నుండి యు యథాప్రకారముగా పాఠములు ప్రారంభింపబడును.

కిచనరుప్రభువుగారి మరణము: - నిన్నటిదిన ముగ ఉదయాను మహాజన సభ వారు కిచనరుప్రభువుగారి మరణముగూర్చి వివరముల తెలుపుతూ రాజకవర్ధిని గాకితొలి నిచ్చిరి.

ఇంగ్లీషు మెయిలు స్టీమరు: - ఇంగ్లీషు మెయిలు రిపాటును పీడికొనగచ్చు స్టీమరు 11 వ తేది ఆదివారమున ఉధ్యాన్నామునకు బొంబాయికి వచ్చునని తెలియచున్నది. 18 వ తేది ఉదయమున మదగానుగూ ఇంగ్లీషు మెయిలు రిపాటు లటువాదా చేయబడును.

పుస్తకముల దొంగిలించుట: - వొరస్వామి గారులింగము, గోవిందు అను వాంలు వెనోలు కంపెనీలో కొన్ని పుస్తకములకు, కొంత సామానును దొంగిలించుట కలకమాడేసి మనములు కక్షింపబడిరి. లోక లాభన్ అనువానికి రెవెన్యూ కొట్టబడినది. వీరు :లుకు గా కంపెనీలో వినియోగముండిరి.

కలిదోయగుల పోవు ఇంగ్లీషులవాం: - జూలై 11 వ తేది ఆదివారమునాడు ఉధ్యాన్నాము బొంబాయి వియచును.

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష: - ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో 21 వందల జనుముండిరి.

రూప్యములు గౌరవరీ యదు: - ప్రాగెగివ పక్షివాదుల సభలో రాబట్టుగాక అభ్యక్తులగాయండి రూప్యములు గారు గౌరవరీ యులని నిర్ధారణము చేసిరి.

పూవుల నేరటు: - ఒక కామరుస్త్రీ కల్లికోలలో చెరువువద్ద వోకెట్టెక్క పూవుల నేరయిందగా కాలివారి క్రొంద నొక రామయోగవడి తలగలి తెటకే మృతకొందెను.

బడ్డకు కొట్టికేయటం: - మంగళవారము సాయంకాలము బొంబాయి ఇంజనీర్లలపై 40 ఎండ్ల పూజము గల పార్సీలని కలకలము పడియుండెను. మరొకరిన వారకరై నదియనింక పోల్చబడలేదు కేరీయ మార్గమునన్నది.

పూకాయందు కృత్రిమకన్యాగిని గృహమునింక మేరీ లాక్ అనునామ ఇంజనీర్ల మెగో మాట్లాడుచు ఆకస్మికముగా క్రిందబడి చనిపోయెను. హృదయలోగములన ఆమె మరణించెనని తెలియచున్నది. ఆమె 16 సంవత్సరముల పిల్ల.

ప్రాచుంబరీయా న్యాయాధికారి: - ప్రాచుంబరీయా న్యాయాధికారి కనను మిగుల అగౌరవ పరచెనని కోపిమోహన్ దాను గారు వొరతనమువారికి తెలియజేసిరి. ఇవరలో ఆ న్యాయాధికారివై నొక న్యాయవాది నూడ ఇట్టి నేరమునే తెలిపియుండెను. అందుకు నూర్చు తగిన విచారణ జరుగును.

వాక్ బ్రహ్మైవా సమేత్వేనాను ఇవనతే నిరుత్సాహులై
విసిగియున్న స్వదేశజనులను గ్రాహ్యహించుటకే యిట్టి యొక
నాస్తికము చేసినది జన్మనితీ బయట అపదలును
నిశ్చయాలై యున్నారని ఇంద్రుని కను విని కని యెఱు
గని అంతః కలహములన్నియు వాల్మీకారి యువశాస్త్రి
సమాన నూచింపబడించి యూరపురా యాధ్యమనుకు జన్మని
యే కారణమనియు క్రమ్యను అపాంభావము దూష్యమనియు
కరపత్రమును జన్మనియందు నీటికలె పోకహించుచున్నవని
అతిదీ చెప్పియుండెను. వాల్మీకారు యుద్ధబహును జూచిరి.
కాని అందు ఎర్రజమును త్రైవికాంసును జన్మను తూర్పును
అస్థి కాను జన్మనాని గోల్పోయిన అధోనివేశములను మాత్ర
ము చూడరయిరి. బాలికు సమాద్రమనందు తపస్ ఇంకెక్కడను
జన్మను వర్తకపుటోడల తీవరు వాస్తవనివచయమును వారు
త్రోసివేసిరి.

అంధుడు జ్ఞానము గలది:—సోలెడుకొడుకల బ్రతుకలను తిండితో
చులచుల మారుచుండిరి. వీరిలోను నొకడును మ్రతలు అనునవి
కొన్ని కురుకుల బిడ్డలను మోచిచియుండిరి. సోలెడుకొడుకల
సేవలకు సేవకాబోయియుండిరి ఆపదవచ్చినప్పుడు తెల్పుకొనలకు
అరటి యానకవచ్చుచుండుటతో నవి బ్రతుకునలయును
అంధులతో అమెరుకవారి మోసలను చున్నందునాదున బిడ్డల
చారు తెలియకవిరి.

One Gopi Mohun Das has submitted a memorial to the Governor complaining of rough treatment he alleged to have received at the hands of the Sub-Divisional Magistrate of Bramanbaria in Tipperah District. Some time ago a local Pleader lodged a complaint before the District Magistrate of Tipperah against the same Sub-Divisional Magistrate of Bramanbaria. The complaint is being inquired into.

THE GREAT WAR.

Mr. Balfour on Results of Naval Battle.

VAUX FORT FALLS INTO GERMANS' HANDS.

German Chancellor's Bombast: No Fear of Death, Nor Hunger.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The Admiralty's Reports.

Mr. Balfour Replies to Criticisms.

LONDON, June 8.

Replying to criticisms of the Admiralty's first communique regarding the naval engagement, Mr. Balfour said to-day that Sir John Jellicoe's message of June 2nd was obviously incomplete, but the Admiralty decided to take the public into its confidence, and therefore issued it. The public recovered very soon from the unnecessary alarm, but he regretted that the fleet well knowing that they had inflicted a most severe blow on their opponents had been disappointed by the rather tragic tone of the papers. But if confidence in the Admiralty's honesty had been increased there would be nothing to regret. He did not doubt that the German losses were bigger than ours, but it was useless to argue about losses in the face of the German's rush to port as soon as a British battle fleet appeared.

The Results of The Battle.

The results of the battle had been to strengthen our blockade, to dispute the German dream of an invasion of Britain, and to confirm our command of the sea.

Mr. Balfour's Declaration.

Speaking at the luncheon of the Imperial Council of Commerce Mr. Balfour, referring to the sea-fight, declared that the source of German reports was tainted. We had told the whole truth. We had gained as the result of the battle substantial fruits. The German position was worse than before. Our blockade was more effective than previously, and the country was justified in having greater confidence and hope of triumph than ten days ago.

Japanese Commander Drowned.

It is officially announced that a Commander of the Japanese navy was among the officers lost on the "Queen Mary".

An American Comment.

LONDON, June 8th.—The "New York World" says that the German Navy occasionally assaults its jailer furiously. Nevertheless it remains in gaol.—("C. and M. Gazette.")

Unofficial Estimate of German Losses.

A telegram from Copenhagen states that the first unofficial estimate at Kiel of the German losses in the naval battle places them at 800 killed and 4,600 missing and 1,400 wounded.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 8.

The following telegram, dated the 6th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The true significance of the battle of Jutland is being appreciated at home and abroad. It is to be realised that the iron hold on Germany which the command of the sea makes possible is not only unbroken, but strengthened as a result of the recent battle. Both the French and Russian press regard German breach of the blockade or invasion of England as now impossible.

No Organised Fleet Effort Possible.

LONDON, June 8.

The papers are giving prominence to the statement by Mr. Balfour yesterday that the Germans were relatively now far more inferior than before the battle, and that he believed that neither in the North Sea nor the Baltic could they for many months make the kind of organised fleet effort which might have been in their power previously.

Russian Foreign Minister's Congratulations.

M. Sazonoff has telegraphed to Sir Edward Grey the lively admiration of the Russian Government for the valour of the British fleet in the North Sea, deploring its losses, but congratulating it on its victory, which has demonstrated afresh the naval superiority of Great Britain, as the German fleet was obliged to flee, not daring to engage the main British force. Sir E. Grey has replied warmly thanking M. Sazonoff for his congratulations on the victory of our gallant sailors, and adding that British lives were not lost in vain. "We knew how greatly the enemy fleet, whose losses have been deliberately concealed by Germany, suffered, and we rejoice to think that the action has contributed to the success of the common cause of the Allies."

Mr. Bonar Law's Telegram.

Mr. Bonar Law has telegraphed to the Governor of "New Zealand" and the High Commissioner of "Malaysia" respectively that battle cruisers "New Zealand" and "Malaysia" were in the thick of the battle on the 31st May, and again recording the gratitude of the motherland for their generosity in contributing such valuable units.

Message of Sympathy.

From French President.

LONDON, June 8.

President Poincaré has telegraphed to King George:—"The whole of France participates in the mourning of Britain and the British Empire." He pays a tribute to Lord Kitchener's eminent qualities. King George,

replying, refers to the cruel loss which he and the country have sustained and to Lord Kitchener's great services in the common cause.

Telegrams to the Chief of Staff.

Most sympathetic telegrams have also been exchanged between M. Briand and Mr. Asquith, General Joffre and Sir William Robertson and General Cadorna and Sir William Robertson.

Italian Chamber's Resolution.

ROME.—After paying warm tributes to Lord Kitchener, the Chamber passed a resolution of condolence with Britain.

One of Lord Kitchener's Last Messages.

Lord Desborough, presiding at the Imperial Council of Commerce luncheon, read what may be regarded as one of Lord Kitchener's last messages. It was contained in a letter to Lord Desborough regarding the war, in which Lord Kitchener wrote:—"We have to stick it out, and we have to do our very best until release comes. I only wish I could do more, or rather that what I do was better work."

A Message From the British Front.

General Sir Douglas Haig has telegraphed:—"The death of Lord Kitchener has caused the deepest regret in all ranks. His memory will remain with us as an incentive, and we shall not rest till we have brought his work to a culmination in enduring victory."

The Memorial Service.

The memorial service for Lord Kitchener will be held in St. Paul's at noon on June 13th. The King and Queen will attend.

Mr. Balfour's Eulogy.

Speaking at the luncheon of the Imperial Council of Commerce, Mr. Balfour said that Lord Kitchener was the most striking figure in all the allied countries. His life triumph was the creation of the vast military machine which was now prepared to do its share in the military labour of the Allies. He died as he would have wished, suddenly in the height of his fame and in the midst of the work he was doing for his country.

The "Hampshire" not Torpedoed.

Naval Man's View.

The naval authorities do not believe that the "Hampshire" was torpedoed. The weather was too strong and the scene of disaster is always well patrolled. It is stated in Kirkwell that the "Hampshire" sank in twenty minutes. A number of bodies have been recovered. Colonel Fitzgerald's body is expected to arrive at Thurso to-day for conveyance southward.

Successor to Lord Kitchener.

Probable Names.

LONDON, June 8.

The Papers generally urge that a Civilian shall be appointed as successor to Lord Kitchener and the name of Mr. Lloyd George is most frequently mentioned. Mr. Churchill and Lord Derby are also discussed. The report that Lord French has already been offered the post is not confirmed. The "Daily Chronicle" says that Mr. Asquith will probably appoint a member of the Commons.

Lord Kitchener's Death.

Bombay References.

BOMBAY, June 8.

The papers are filled with appreciative references to Lord Kitchener's career as soldier and statesman and point out that, though his loss is great, his great work of organising the fighting forces of the Empire is accomplished.

The "Times of India" says:—"The manner in which the whole Empire has responded to the great requirements of the war is in the main his work. The noble enthusiasm, the fervent patriotism, the ideal of self-sacrifice were spontaneous. Lord Kitchener was the master-mind which presided over the organisation of the wealth of service which that spirit prompted. His work in that regard is completed, and his departure for Russia on a semi-diplomatic mission gives us an almost uncanny reassurance on that point."

The "Bombay Chronicle" gives unstinted praise to Lord Kitchener's public service in every stage of his career, and says:—"That Lord Kitchener is irreplaceable is undeniable but that does not mean that Great Britain's effort in the war is going to collapse or that it will be carried out with any less efficiency or vigour. Fortunately, the most difficult and the most delicate part of the work he had already performed."

The "Advocate" says:—"He was a man with whom his country could ill dispense at this moment when the nation's final effort for the achievement of victory was going forward. But he leaves behind him an army organisation practically perfect for the great task to which it is committed."

Bombay in Mourning.

BOMBAY, June 8.

Flags were flown half mast throughout the city to-day in mourning for Lord Kitchener's death and the share

bazar was closed. The Provincial Government are taking no steps regarding memorial service, but the Cathedral Clergy are in communication with the Bishop prior to arranging one.

Imperial Council of Commerce.

LONDON, June 8.

The Imperial Council of Commerce has passed, with three dissentients, a resolution urging that arrangements should be made as early as possible for reciprocal preferential trading within the Empire and between the Empire and the Allies for favourable treatment of neutrals, and for restriction by tariffs and otherwise of trade relations with the enemies so as to make dumping or return to pre-war conditions impossible. Sir A. McRobert said that it would be unwise to legislate on the assumption that our friends and enemies to-day would be our friends and enemies to-morrow. He suggested that the motion should be modified in that respect.

It is believed that Sir George Foster, Canadian Minister of Commerce will attend the Economic Conference in Paris.

Sir E. Shackleton will accompany the Montevideo relief ship.

Trade Returns For May.

LONDON, June 8.

The Board of Trade returns for May show an increase in exports of £13,405,419 and in imports of £12,213,636 as compared with the figures for May last year.

Operations in E. Africa.

Further British Successes.

LONDON, June 8.

Brigadier-General Northey reports:—"The enemy are retreating. Our columns are in pursuit and are capturing prisoners and stores. The garrison of Namena broke out on Friday night, losing heavily. The Commandant was wounded and captured. Our losses in these operations have been very small."

FRANCE.

Latest French Report.

The Fate of Vaux.

LONDON, June 8.

PARIS.—Last night's communique said:—"Artillery was very active at Hill 304 on the left of the Meuse. Bombardment of our first and second lines between Douaumont and Damloup on the right of the Meuse continued very violently. The Germans have announced to-day the capture of Fort Vaux on Tuesday evening. The Fort was still in our hands at four this morning, but since then communication with it has been impossible owing to the violence of the bombardment."

Powerful German Attack.

Repulsed with Heavy Loss to Enemy.

LONDON, June 8.

PARIS.—The afternoon's communique states that a powerful German attack last evening on Vaux Fort was repulsed in disorder with heavy loss by our machine-gun fire. There has been intense bombardment of our first line on Hartmannswelter.

Fort Vaux in Ruins.

LONDON, June 8.

PARIS.—A Semi-Official announcement issued here says:—"Fort Vaux is in ruins and is merely an observation post. Its capture has cost the enemy fearful losses and does not bring him nearer to taking Verdun."

Fighting on British Front.

Sir Douglas Haig's Latest Report.

LONDON, June 8.

To-night's communique from General Sir Douglas Haig says:—"There have been heavy reciprocal bombardments east of Ypres last night and to-day. The enemy yesterday captured our front line trenches in the ruins of the village of Hooge. His attacks on other portions of the line failed. Another small attack west of Hooge this morning was repulsed. The Australians during night entered German trenches east of Bois Grenier, inflicting loss and bringing back prisoners. We also made a successful raid east of Guinchy."

Russia.

The Russian Captures.

LONDON, June 8.

PETROGRAD.—Hitherto the total Russian captures on the Pripet-Rumanian front amount to forty thousand prisoners, nine hundred officers, seventy-seven guns and 134 machine guns.

Russian Victories.

Tsar's Congratulations.

LONDON, June 8.

PETROGRAD.—The Tsar has telegraphed to General Brusseloff his heartfelt gratitude to the troops for successes in Volynia, Galicia and Bukovina. The Tsar says he is watching with pride and satisfaction their bold deeds and is convinced they will fight till final and glorious victory is achieved.

The Survivors.

AMSTERDAM, June 8.

A Berlin telegram says that the Britishers saved in the battle off Jutland amount to two each from the "Queen Mary" and the "Indefatigable," and a total of 173 from the "Tipperary," the "Nestor," the "Nomad" and the "Tribune."

PETROGRAD, June 8. The enemy has had practical demonstration of increase in our war material, says a "communique" describing the latest Russian victories. The fighting has strengthened our confidence that, with the development of this material, the enemy's fortified lines will be effectively destroyed. Brilliant results against the Austrians were achieved by only three days fighting, such were the valour and dash of the Russians, ending in dislodging the enemy from strongly fortified positions.

TELEGRAMS.

Numbers of the enemy's batteries were captured intact by the infantry. The desperation of the fighting is evidenced by a passage in the communique:—"Prudence prevents disclosing the names of the gallant regiments fighting, sometimes after the loss of all their officers, the names of brave Generals and officers killed and wounded or the identification of localities."

The news of General Brusseliff's success has been received with quiet satisfaction here. Though details regarding the localities are withheld, it is clear that the Austrian line has been pierced at several places, and as the 500 miles battle is still in its initial stages, a catastrophe for a considerable part of the Austrians is anticipated. From the number of prisoners, it is estimated that the Austrians losses in three days fighting amounted to 100,000. The superiority of the Russian gunfire is shown by the fact that the Austrians in the trenches were at many points too dazed to resist when the Russian infantry attacked.

The Austrians spent the winter in strengthening their defences, and often the Russian guns had to destroy fourteen rows of the thickest wire, as compared with nine, which was the largest number last year.

AMSTERDAM, June 8th.—An Austrian "communique," admits withdrawal in the Lutsk sector before strongly superior forces. It speaks of no fewer than seven Russian attacks in the course of a day.

LONDON, June 9.

Yesterday's Austrian official communique admits that the Austrians opposed to the Russians at Okna, about twenty miles from the Roumanian frontier, have withdrawn from the first line, which is completely flattened out to a line already prepared three miles to the south. A Russian official communique shows that the Germans made unsuccessful attacks at Dwinsk and south eastward of Vilna. Those it is believed, were intended to relieve the pressure against the Austrians. (Pioneer's Cable.)

The "Daily Telegraph's" correspondent at Petrograd mentions Galician reports to the effect that the Austrians executed a whole series of formidable barriers one behind another, each faced by regular plantations of wire. Time will be required to hew a path through these obstacles. It is an open question whether the Russian advance is a plan concerted with the Allies or a reflex of the enemy's pressure at Verdun. On the Italian front nothing is known to justify inferences concerning the future. We shall do well not to speculate beyond the limits of official communication.—(Pioneer cable).

The "Times" correspondent at Petrograd contrasts the present conditions with those attending the Russian attempt to break the Austrian front in December. The Russians were then hampered by terrible mud, the undeveloped state of the available railways and insufficiency of artillery of the calibre required. The roads on the Galician border and in the adjacent Russian provinces are now completely dry, the railways have been vastly improved and extended and the deficiency in guns has been remedied. Moreover the offensive now extends along the front of all four armies under Brusiloff's command, whereas in December two armies were ordered to play a waiting part, while the other two attacked

Italy.

Violent Enemy Attacks Repulsed.
A Successful Counter-Attack

LONDON, June 8.

ROME.—The feature of the latest communique is that violent enemy attacks against Upper Vallarsa, Montespino, Posina valley, Campoulo valley and north-east of Asiago have all been repulsed with heavy enemy losses. In Campoulo we counter-attacked and drove the enemy to the end of the valley at the point of the bayonet.

Turkey.

TURKS' OFFENSIVE STOPPED.

A Russian communique confirms the latest great captures, to which it adds forty-nine French mortars, many telephones, search lights and field-kitchens, and huge quantities of arms, material and reservestores and munitions. It adds that the Russian artillery in Caucasus stopped an offensive by large Turkish forces in the direction of Erzurum, while in Hanekin district in the direction of Bagdad the Russians captured fortified Turkish positions, and cavalry attacked Turkish trenches, sabring several battalions there.

Germany.

Chancellor's Bombastic Speech.

LONDON, June 8.

Dr. Von Bethmann Hollweg, speaking in the Reichstag said:—"We desired to shorten the terrible suffering of Europe, but our enemies refused to recognise the war-map, which was now changed further in our favour. We must and shall fight till final victory. We do not fear death, devil nor hunger, the devil which our enemies wish to send our country. Privations exist, but we shall bear them, and our enemy's reckoning on our economic difficulties will prove deceptive."

Outside Comment on the Speech.

Everywhere outside Germany it is realised that the object of Dr. Von Bethmann Hollweg's bombastic speech was to hearten the war-weary public. Indeed the speech revealed hitherto undreamed of internal dissensions. He himself announced that Germany was flooded with pamphlets against Prussianism and Germany's forcing the war on Europe. The general comment is that Von Bethmann Hollweg, in gazing at the war-map, avoided looking at Erzerum, Trebizond, German East Africa and Germany's lost colonies. He also ignored the fact that there are still no German merchantmen on the sea except in the Baltic.

New War Credit.

LONDON, June 8.

The Reichstag has adopted the budget and new war credit of six hundred millions sterling. The socialist opposed it.

TELEGRAMS.

Germany and Polish Civilians.

LAHORE, June 8.

LONDON, June 8th.—Germany has rejected the conditions attached by America to the relief of Polish civilians, insisting that the army must live on the country.—("C. and M. Gazette.")

German Confessions.

LONDON, June 8.

A German Official announcement states that the battle cruiser "Lutzw" and the Cruiser "Rostock" sank while proceeding to harbour.

Greece.

Greece's Attitude.
Russian Press Demand.

LAHORE, June 8.

LONDON, June 7th.—The Russian press demands vigorous action to remind Greece of her duty towards the Entente. The "Bourse Gazette" advises King Constantine to leave Athens for a prolonged rest.—("C. and M. Gazette.")

Integrity of Greece not Jeopardised.

LONDON, June 8.

ATHENS.—Speaking in the Chamber, M. Skouloudis denied that a German invasion of Greece was pre-arranged. He declared that the frontier was forcibly crossed, but the action was purely military and did not jeopardise the integrity of the country.

Intended Bulgarian Offensive.

LAHORE, June 8.

LONDON, June 7th.—The "Giorno's" Bukharest correspondent states that Bulgaria has recently received much material from the Teutons and intends to start a resolute offensive in Macedonia. Being convinced that Roumania will not intervene, Bulgaria has sent troops from the frontier southward.—("C. and M. Gazette.")

United States.

Roosevelt the Man of the Hour.

LONDON, June 8.

Mr. Robins, presiding over the Progressives said that preparedness was the paramount issue and Mr. Roosevelt was the man of the hour.

Judge Hughes Likely Republican Candidate.

The prevailing opinion in Chicago is that the outcome will be the nomination of Judge Hughes of the Supreme Court as the Republican candidate. Mr. Hughes declines to discuss politics owing to his position.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy

SIMLA, June 8.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State, dated the 5th June:—

Fighting of a very severe nature continued without cessation southeast of Ypres during the 3rd, and the Germans succeeded in pushing through British defences to a depth of 700 yards in the direction of Zillaseke. But Canadian troops, counter-attacking with the utmost gallantry, drove the enemy from much of the ground he had gained. The enemy's losses have been severe. A squadron of British air-planes bombarded points of military importance.

The Battle at Verdun was resumed with renewed energy in the evening of the 3rd, when the enemy after very strong artillery preparation attempted to outflank Fort Vaux from southeast and a more powerful attack penetrated the ravine between the fort and Dambloup. But French counter-attack drove the enemy back. On the afternoon of the 4th Germans attacked the fort from northwest but this attack was also driven back.

Italians have prevented the Austrians from making headway, during the last four days the main Austrian attack being still east and west of Arsiero.

Austrians report that the Russians brought artillery into play against the whole north-eastern frontier of Galicia specially on the Dniester, Lower Strypa and in Volhynia. The Austrians say that everywhere there are indications that infantry attacks are imminent.

The Russians repulsed a Turkish offensive in the direction of Erzingen, and have driven the Turks back west of Ravenduz, 80 miles east of Mosul.

SIMLA, June 8.

His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 8th instant, from the Secretary of State:—

There is no material change in the situation in Lille. In the British front several small attacks had been repulsed. The British entered German trenches in five different places between Guinchy and Panguishart. Mine warfare on both sides continues.

The 4% Government Loan.

SIMLA, June 8.

The terms of the new four per cent Conversion Loan are generally welcomed here on the ground of the opportunity they offer for converting old holdings of the Government of India three and three and a half per cent papers into four per cents. A rush to secure the ability to convert may not improbably take place therefore when the subscription lists are opened on the 14th instant as allotments are to be made according to priority of application and the total amount of the new loan bears only a very small proportion

tion to that of the older issues of Government papers in the hands of the public. Although taking conversion rights into account the new loan will bring in about four and one third cent its effect upon the price of the three and a half per cents appears to have been so far negligible, it not being to the advantage of the holder of the older issues of Government paper to part with it, at a time when there is a possibility of his obtaining the privilege of converting it into four per cents.

Calcutta.

A Bengalee Ambulancer's Heroism.

Referring to the statement about Havildar Prafulla Sen of the Bengal Ambulance Corps who went to the firing line in the battle of Otesphon and was since missing an Indian officer who has just returned from Mesopotamia writes:—"Prior to the detachment of Bengal Ambulance Corps being sent to the firing line it was arranged that Havildar Prafulla Sen should remain in command at Amara and that Havildar Champati should lead the detachment for the firing line. This Prafulla did not like at all and he abstained from all food and made a long representation to Colonel Nott who at last agreed to send him to the firing line where he and his mates achieved many a heroic deed as I have seen with my own eyes. They removed 1,700 wounded men from the field of Otesphon. After the surrender of General Townshend's army Prafulla changed a ten rupee note to me on 30th April as currency notes would be of no use at Bagdad or anywhere else in Turkey where he would be taken. The Turks treat their prisoners well and give them 12 annas for their pocket expenses.

Since the 1st June the Germans have been making desperate efforts to carry Fort Vaux in the Verdun front, launching battalion after battalion to the assault. Despite the support of their heavy artillery they are massacred again and again. On the 4th, and during the night, the attacks continued furiously, but the attempt to outflank the right and left both failed, and the struggle between the French garrison and the Germans installed in the north ditch, who attempted to penetrate into the work, ended in failure to the Germans to make the least advance.

The Austrians are pressing their attacks. The Italians repulsed very heavy attacks in Aidge, but had to give way before greatly superior forces east of Arsiero on to line Canaglia valley.

The expected Russian offensive is now in full progress, extending from the Pripet river to the Roumanian frontier. Russian artillery is demolishing enemy works. The Russians captured 13,000 prisoners besides guns and machine guns, and in many sectors achieved important successes.

Encounter with a Crocodile.

GAUHATI, June 8.

Mr. R. H. Ward of the Government telegraphs stationed at Gauhati, had an exciting encounter to-day with a monster crocodile. After lodging of three rounds of Winchester repeater rifle 251 bore the animal lay apparently lifeless on the ground, but on Mr. Ward nearing the animal, he was unexpectedly attacked by the brute which knocked him down and then wriggled into the water. The animal was found an hour afterwards floating lifeless in the river and was procured. It measures 16 feet in length. Mr. Ward's injuries are slight.

Mysore.

Work Done in Industries and Agricultural Departments.

In the course of his speech in opening the Mysore Economic Conference to-day Sir M. Visweswaraya referred to various committees of conference and referred to the work undertaken by the departments of Industries, Commerce, Agriculture and Education. He said that a sandal oil factory had been started. The factory is expected to give appreciable revenue to the Government and it is reported that the experimental factory already set up will be capable from the next month of turning out oil valued at about Rs. 25,000 per month. A plant for soap factory has been ordered. At present very good soap is being prepared in the Indian Institute of Science. Its manufactures on commercial scale will become possible as soon as the machinery ordered is received and erected. Enquiries were in progress in connection with another cotton mill in Mysore and investigations for starting iron and steel manufacture are making hopeful progress. The Industries and Commerce Committee with the help of the department have been considering a variety of other great grasp of details and his great organising power. The whole British Empire to-day feels the loss of the great soldier and eminent administrator. I think it our duty to add our praise to his work and record, in silence our deep regret at the loss that the Empire has sustained by his death.

Mysore Economic Conference.

THE DEWAN'S REFERENCES TO LORD KITCHENER.

MYSORE, June 9.

The birthday session of the Mysore Economic Conference was opened to-day. Sir M. Visweswaraya, Dewan, presiding. His Highness the Yuvaraja of Mysore was present and took his seat as an extraordinary Member of the Council. Sir Visweswaraya in opening the proceedings referred to the death of Lord Kitchener. Sir Visweswaraya said:—"I believe that no important public meeting can be opened in any part of the British Empire at the present time without reference to the tragic death of Lord Kitchener during the critical time. Two years ago when great Britain was faced with great war he was the man of the hour. He threw himself heart and soul into the task of organising the resources of the Empire, against the enemy. He has succeeded in creating an army of five millions of soldiers. I had a long discussion with him on two occasions and no one who met him failed to be impressed by his great personality, by his great."

The English Mails per 'Caledonia' will leave Bombay on the afternoon of Sunday the 11th June.

కమ్మలాపుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్య రాజము

ఆటోదిట్ బహారు (రిజిస్టరు)

ఆటో వహారు స్పింట్ కలిపినదికాదు. ముగంధపువ్వుల రసము. నాలుగు రిండులు చేతిగుడ్డపై కలిపినచో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. శేవతానిలయు సంవత్సరము నానందము కలిగించగలదు.

వెల చిన్న సీసా 1-కి	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కార్డు ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము.

సోలువిజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 115 కామామసీడు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజంట్లు:— మొహతా పురుషోత్తముగారి

నెం 29, నై నాలుకా రోడ్, నాంకడిశునికోట, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి డి.

సావంతుని వనోషధిసారసపరిల్లా

ఆవరణభిక్షు రక్తములన జనించువాద్యములకు కీరీటులవంటి యందు. మృత్యులను, ఉచ్చలను, గండములను తుండ్లను, వాతవృష్టులను అన్ని విధములవలన గలగు నర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

సహజసిద్ధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిష్పంశమును, సహజమైన మధ్యరక్తివలన అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి సాదరసరోమమును, మలబద్ధమును కార్మికులబద్ధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాగోగ్యమును గలగు జీవులు. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలగా అమ్ముటకు.

ప్రాప్తియరు:— పి. డి. సావంత. ౧౪౪. ఫనస్వాడి నం ౨ బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

తేలుమందు:— తేలు కాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలు కాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించుచు బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొదగునటులు చేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1-కి 8 ల.

వజ్రగుళికలు:—ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు నరపటుత్వము కారణములు లక్ష్మపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనగలుగును. వ్యభిచారము సుఖిరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుట. 20 మాత్రలు గల డబ్బి 1-కి రు. 1-0-0. అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న “ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామోజిషిక్”ను యువయోగింపవలయును. దానినువయోగించిన బాయిలర్లు త్రుక్క పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్ మెల్లుక చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆనమునన్న గొట్టములనున్న త్రుక్క పట్టుకుండగను సుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామోజిషిక్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబు బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు. 25-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు

389 ఇంజనీరింగు వర్క్సు

తపాలపెట్టె నెం 558 రు మదరాసు

(నై కామోజిషిక్ గోదావరము ఈ పత్రిక పేరుకాడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.)

వైద్యవిద్య

దీనియంద మెండు వైద్యబోధన నిండియున్నది. 144 పుటలుగల పుస్తకము మీ యింటివద్ద ఏ కన్యకా లేక పోషణ భిక్షులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు వుంటుంది. దీనిని నడుపుట నిష్ఠమైతే! ఇదే ఒక పుస్తకమునకు వ్రాయును. రాజవైద్య వారాణసికి కేకడ, 188 20, చీనాబాబా రోడ్డు, మదరాసు.

ఇదిగో రు. 30,000 లు.

బహుమతులు.

అన్ని బహుమతులె, ఒక్కటియు కాళితేదు.

Rs.30000 BEFORE YOU
ALL PRIZES NO BLANK

బహుమతి టిక్కెట్లు

ఒకబుడ్డి అయేషానూనో రెండు టిక్కెట్లును, ఒకబుడ్డి మరోషానూనో ఒక టిక్కెట్టును పంపబడును. ప్రకృత వారాని టిక్కెట్టులో సకల భాగమును పూరించేసి మాకు పంపుచు, మిగత సకల టిక్కెట్టును వారంద యందు కొనవలెను.

రు. 30,000 బహుమత్యముగా పంచిపెట్టుట.

(1) బహుమతి:— 24	టిక్కెట్టులవారలకు	రు	7000
(2) 18	,,	,,	6000
(3) 12	,,	,,	5000
(4) 8	,,	,,	4000
(5) 6	,,	,,	3000
(6) 4	,,	,,	2500
(7) 2	,,	,,	1500
(8) 1	,,	,,	1000

మొత్తము రు. 30,000

మీకు లభించునది?

కాస్తోక్రమగా, తయారు చేయబడి, సువాసనగల తలనూనె, మీకు పొండుట గాక రు.80,000 బహుమతులలో భాగమును పొందుచున్నాడు. మా తలనూనె బాగుగా నమ్మకుపోవుటకున్న, దానియొక్క ఆధిగత సకలకు తెల్లడితుటకును, ఈ బహుమతి యేర్పాటు చేయబడినది.

బహుమతు లెన్ని దినములవర కీయబడును?

ఈ రెండు తలనూనెలలో, ఒక్కొక్కటియు 60,000 బుడ్లు 5 మాసములలో అమ్ముడు పోగలవు. అమ్ముడు పోయినది యగుచుండుచేత, యెంతకాల మీ బహుమతి లీయబడునో తెలియదు. కోరి నన్నిబుడ్లు అమ్ముడు పోగానే, ఒకతలనూనె సకల బహుమతి యేర్పాటు నిలిపి వేయబడును. ప్రతిరోజుగతియొక్క పూర్తి మొత్తమును పర్యేక్షకరిగతి టిక్కెట్టులవారలకు పంచిపెట్టబడును. ఒక్కొక్క టిక్కెట్టుగల వా రైసయివలె, బహుమతి మొత్తముంతయు వారికే యొసంగబడును. బహుమతి భాగము కొరక మెదలె తక్షణం మాతలనూనెను తెప్పించుకొనుట. ఆకాభంగము గాకుండు. ఈ బహుమతి మతియొసారి ఏర్పాటు చేయబడదు. ఈకమమును మీకు పోగొట్టుకొనియెడల, మతిముకమయము కావరకు.

స్వారస్యము, పరిమళము, పవిత్రము.

స్వారస్యము కుమిళము, కుమిళమువిషయమై, జబ్బురదార్థముల నంకియు లేక భవిజ్యతలములకుండియు శ్రోత్యకండియు తయారుచేయబడక చక్కని మంచినూనె, అయిదడు మొదలగు వెంట్రుకలను వెంచి, మెదడును (చలకచేయు నునెలనండి తయారుచేయబడిన దని ప్రకటన గలుగుచుకొనవలెను. అయేషానూనె శుభ్రవిశేషములందు పెట్టిడిపేరు. ఖరీదు సీసా 1 కి రు. 1-0-0; 8 సీసాలు రు. 2-12-0; 6 సీసాలు రు. 5-4-0; 12 సీసాలు రు. 10-0-0.

మరోషీ మేలైన సువాసనగల తలనూనె, వెంట్రుకలకు మెరుపునిచ్చి, వెంపు చేసి, దట్టయింపు కులను చేయును. మెదటిలోని లోపముల దొలగించును. వెల సీసా 1 కి రు. 0-8-0; 8 సీసాలు రు. 1-6-0, 6 సీసాలు రు. 2-10-0; 12 సీసాలు రు. 5-0-0.

బహుమతి యితర నూనెలవలె, మా తలనూనెలను, పెద్ద పెద్ద సీసాలలో కొంచెము పోసి యుంచును; మా అయేషీ సీసాకు 4 ఔన్సులను మరోషీ సీసాకు 2 ఔన్సులను నికర్మణ్యతలనూనె యుండి చక్కని తేనులో ప్యాకుచేయబడి యుండును.

ప్యాకింగు, పోస్టియములము.

ఈ తలనూనెలను, మరోషీ, ప్యాకింగులకుని ప్రత్యేకముచార్జీ చేయును. అ. గ. అ. స. కిచ్చుకుంకే మీకు చేరును.

DATTIN & CO., Manufacturing Chemists,

POST BOX 141, CALCUTTA.

MADRAS:—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Press 6 & 7 Thambu Chetty St, GeorgeTown.